

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ DİJİTAL MECRALAR KOMİSYONU TUTANAK DERGİSİ

2'nci Toplantı 4 Kasım 2021 Perşembe

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

Sayfa

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Hüseyin Yayman'ın katılımcılara hoş geldiniz dediğine ve tüm sosyal ağ temsilciliklerinin Türkiye'de açılmasının gerekliliğine ilişkin açıklaması

III.- SUNUMLAR

1.- Facebook Orta Doğu, Kuzey Afrika ve Türkiye'den Sorumlu Direktörü Azzam Alameddin'in sunumu (sunum yabancı dilde yapıldı) ile Facebook Türkiye ve Azerbaycan Kamu Politikaları Direktörü Sezen Yeşil'in, şirketin Türkiye'deki yatırımları, içerik politikaları, veri politikaları, 5651 sayılı Kanun'a uyumluluk kapsamında ve çocukların korunması konusunda yaptıkları çalışmalar hakkında sunumu

DİJİTAL MECRALAR KOMİSYONU

2'nci Toplantı

4 Kasım 2021 Perşembe

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Dijital Mecralar Komisyonu saat 11.06'da açıldı.

Komisyon Başkanı Hüseyin Yayman, katılımcılara hoş geldiniz dediğine ve tüm sosyal ağ temsilciliklerinin Türkiye'de açılmasının gerekliliğine ilişkin açıklama yaptı.

Facebook Orta Doğu, Kuzey Afrika ve Türkiye'den Sorumlu Direktörü Azzam Alameddin'in sunumu (Facebook Orta Doğu, Kuzey Afrika ve Türkiye'den Sorumlu Direktörü Azzam Alameddin sunumunu yabancı dilde yaptı) ile Facebook Türkiye ve Azerbaycan Kamu Politikaları Direktörü Sezen Yeşil tarafından, şirketin Türkiye'deki yatırımları, içerik politikaları, veri politikaları, 5651 sayılı Kanun'a uyumluluk kapsamında ve çocukların korunması konusunda yaptıkları çalışmalar hakkında sunum yapıldı.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından 13.42'de toplantıya son verildi. erildi.

4 Kasım 2021 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 11.06

BAŞKAN: Hüseyin YAYMAN (Hatay)

BAŞKAN VEKİLİ: Ahmet BÜYÜKGÜMÜŞ (Yalova)

SÖZCÜ: Zeynep YILDIZ (Ankara)

KÂTİP: İbrahim Ethem SEDEF (Yozgat)

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Çok değerli milletvekillerim, çok değerli misafirlerimiz; hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum

Toplantı yeter sayımız vardır, toplantımızı açıyorum. (*)

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Hüseyin Yayman'ın katılımcılara hoş geldiniz dediğine ve tüm sosyal ağ temsilciliklerinin Türkiye'de açılmasının gerekliliğine ilişkin açıklaması

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Çok değerli milletvekillerim, çok değerli misafirler; yoğun programlarınız arasında zaman ayırıp geldiğiniz için teşekkür ediyoruz.

Değerli arkadaşlar, bildiğiniz gibi, geçen yıl Dijital Mecralar Komisyonumuz kuruldu Türkiye Büyük Millet Meclisi içerisinde. Çok şükür Allah'a, bir yıl içerisinde Mecliste en çok toplantı yapan, en çok çalışan ve gerçekten konusunda olabildiği kadar faaliyet gösteren bir komisyon olduk. Ben sözlerimin başında tüm Komisyon üyelerimize, çok değerli milletvekillerimize teşekkür ediyorum. Yoğun ilgi gösteren basın mensupları arkadaşlarımıza teşekkür ediyorum ve Komisyonumuzun çalışanlarına, Türkiye Büyük Millet Meclisimizin çalışanlarına hepsine çok çok teşekkürlerimi sözlerimin başında dile getirmek isterim.

Bugün Komisyonumuzda Facebook'un hem Ortadoğu operasyonlarının temsilcisi hem de Türkiye temsilcisi arkadaşlarımız var. Ben onları sizlere takdim edeceğim önce Azzam Bey, zaten kendisi bir Ankaralı, hatta Ankara'da Aşağı Ayrancı'da oturuyor, oturdu; Türkiye'de öğrencilik yaptı, kendisi aynı zamanda Hatay'a da yakın olması hasebiyle benim de hemşehrim sayılır kısmen; Azzam Alameddin. Yine Sezen Hanım, Azzam Bey'le beraber Facebook'un Türkiye'deki temsilcisi olarak görevlendirilen arkadaşım. Ozan Bey, avukat arkadaşımız ve burada gerçekten bugün bizimle beraberler. Ben tekrar kendilerine de hoş geldiniz diyorum.

Çok değerli milletvekillerim, çok değerli basın mensupları; bildiğiniz gibi sosyal ağlar gerçekten dünyada da Türkiye'de de çok konuşulan, çok tartışılan konu başlıklarından bir tanesi ve özellikle bizim üzerinde durduğumuz -sözlerimin başında hemen belirtmek isterim- siber faşizm, ırkçılık, nefret dili, İslamofobiya, kadına şiddet, çocuk tacizi konuları başta olmak üzere, sosyal ağların aslında insanların kendilerini ifade edecekleri bir demokratik zemin olmaktan çıkıp bir kara propaganda merkezi hâline gelmesi ve cinsellikten kadına şiddete, kişisel hakların korunmasından diğer problem alanlarına kadar bu konularla anılmasını biz doğru bulmamaktayız. Bizim şöyle bir dikotomimiz yok: “Ya özgürlük ya ulusal güvenlik.” Biz hem özgürlüğümüzü hem de ulusal güvenliği koruyacak bir düzenlemenin, bir anlayışın olması gerektiğini düşünüyoruz.

(*) Coronavirus salgını sebebiyle toplantı salonundaki Başkanlık Divanı üyeleri, milletvekilleri, katılımcılar ve görevli personel maske takarak çalışmalarına katılmaktadır.

Her toplantımızda dile getirdik, özellikle Covid salgınıyla beraber dünya dijital dönüşüm konusunda çok hızlı bir evreye girdi; insanların bilgisayar başında, akıllı telefonlarında, sosyal ağlarda geçirdikleri zamanlar arttı ve özellikle teknoloji şirketlerinin daha fazla ön plana çıktığını gördük. Aslında, değişimin temelinde iletişim teknolojilerindeki gelişme ve değişimle geleneksel yapıların eskimesi ve geleneksel yapıların bu değişim karşısında, bir anlamda, metamorfoz yaşaması gelmektedir.

Sözlerimin başında şunu belirtmek istiyorum; ben Azzam Bey’e yukarıda da ifade ettim çayları içerken: Sadece Facebook, Instagram değil, tüm sosyal ağlar -isim vermeden dile getiriyorum- Londra’da, Berlin’de, New York’ta, Viyana’da, Paris’te, Madrid’de hangi hukuka riayet ediyorlarsa Türkiye’de de bu hukuka riayet etmeleri konusunda bizim bir talebimiz vardır. Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak, sosyal ağların kendilerini ulus devletlerin üstünde görmesini ve kendilerini, bir anlamda, yasamanın, yürütmenin ve yargının üstünde görerek buyurgan bir tavırla hareket etmelerini doğru bulmamaktayız. Her zaman dile getirdim, biz sosyal ağlar meselesine özgürlük-güvenlik dikotomisiyle yaklaşmıyoruz. Biz hem özgürlüklerimizi korumak hem ulusal güvenliğimizi korumak bağlamında meseleye siyasetüstü bir mesele olarak bakıyoruz. Burada mesele iktidar muhalefet rekabetine mahkûm edilmeyecek kadar önemlidir çünkü bütün dünyada, hepimizin takip ettiği gibi, bu konu tartışılmaktadır. Bizim maksadımız, demokrasiyi korumaktır; bizim maksadımız, siyaset kurumunu korumaktır; bizim maksadımız, kişilerin haklarını, özgürlüklerini ve verilerini korumaktır.

Şunu ifade etmek gerekiyor: Bir bireyin, bir vatandaşın devlet karşısında hukukunu koruyan -başta idare hukuku olmak üzere, Anayasa olmak üzere- iç hukuksal metinler, dizgeler vardır fakat beni, başka bir vatandaşımızı bu ulusaşırı şirketlere karşı koruyacak kimdir? Benim verilerimin kullanılması, benim alışkanlıklarımın alınması ve bunun üzerinden bir siyaseti, yönetimi ve ülkenin işleyiş biçimini, kamu düzenini etkileyen bir anlayışı bizim benimsememiz mümkün değildir.

Ben inanıyorum ki bugün Azzam Bey ve ekibi bize kendilerini ifade edecekler. Türkçemizde çok güzel bir söz vardır “Ziyaret, kalpleri yumuşatır.” şeklinde. Evet, bugün gelmiş olmalarını biz önemsiyoruz ve buradan da diğer sosyal ağlara şu teklifte bulunuyoruz: Buyurun, gelin, sizi Türkiye’de, Türkiye Büyük Millet Meclisinde misafir etmek istiyoruz ve sizinle burada problemlerimizi konuşmak istiyoruz. Birazdan çok değerli milletvekillerim söz alacaklar, konuşacaklar.

Talebimiz şudur: Temsilcilik açılmasının sözde değil, özde olmasını istiyoruz. Kâğıt üzerinde bir temsilcilik yerine, burada personeliyle, yönetimiyle, resmî adresiyle beraber temsilciliklerin, sadece Facebook ve Instagram için değil, tüm sosyal ağların temsilciliklerinin açılmasını istiyoruz. Biz bunu önemli buluyoruz.

İkincisi, vatandaşlarımızın kişisel haklarının ve özgürlüklerinin korunmasıyla beraber, kişisel verilerinin de kişisel mahremiyetinin de korunmasını çok çok önemli buluyoruz ve bu anlamda, biz, bu konuda çok değerli arkadaşlarımızı dinleyeceğiz.

Türkiye, sosyal ağlar bakımından dünyanın önde gelen ülkelerinden bir tanesidir. Hâlen Türkiye’de 60 milyon sosyal ağ kullanıcısı vardır. Nüfusumuzun 84 milyon olduğunu düşündüğümüzde bu rakamın ne kadar önemli olduğunu görüyoruz. Diğer taraftan, Instagram’ın 50 milyon takipçi ve üyeyle 1’inci sırada, 2’nci sırada 37 milyonla Facebook’un olduğunu, daha sonra Twitter, LinkedIn ve diğer sosyal ağların geldiğini görüyoruz. Instagram ve Facebook’un takipçilerine baktığımızda, etkileşim alanına baktığımızda, aslında, Türkiye’deki en büyük sosyal ağın bu 2 mecra olduğunu görmekteyiz. Bu anlamda, bu üye sayısının fazlalığı, etkileşimin fazlalığı aslında neyi artırmaktadır? Sorumlulukları da artırmaktadır.

Bir kez daha söylemek isterim, ulusaşırı şirketlerin kendilerini ulus devletlerin üstünde görerek yönetim tayin etmeleri, iktidarları tayin etme çabalarını asla Türkiye’de de dünyada da Amerika’da da doğru bulmamaktayız. Bunun detaylarını birazdan konuşacağız.

Ben, usul bakımından şunu öneriyorum, değerli milletvekillerim, sizlerle müzakere etmek suretiyle karar verelim: Önce Azzam Bey ve ekibini dinleyelim, daha sonra sizin soru-cevaplarınızla toplantımızı uygun bulursanız 13.00 gibi bitirmek gibi bir prensip kararı alalım derim. Herhâlde herkes bunda hemfikir.

Evet, biz çok teşekkür ediyoruz. Zaten tekrar konuşacağız.

Ben sözü önce Azzam Bey’e veriyorum.

Tekrar hoş geldiniz arkadaşlar.

III.- SUNUMLAR

1.- Facebook Orta Doğu, Kuzey Afrika ve Türkiye’den Sorumlu Direktörü Azzam Alameddin’in sunumu (sunum yabancı dilde yapıldı) ile Facebook Türkiye ve Azerbaycan Kamu Politikaları Direktörü Sezen Yeşil’in, şirketin Türkiye’deki yatırımları, içerik politikaları, veri politikaları, 5651 sayılı Kanun’a uyumluluk kapsamında ve çocukların korunması konusunda yaptıkları çalışmalar hakkında sunumu

FACEBOOK ORTA DOĞU, KUZEY AFRİKA VE TÜRKİYE’DEN SORUMLU DİREKTÖRÜ AZZAM ALAMEDDİN – Günaydın, iyi günler.

Keşke daha iyi Türkçe bilseydim. Onun için özür dilerim, affedersiniz. Birkaç kelime daha Türkçe konuşacağım, ondan sonra İngilizce de konuşalım.

Arkadaşlarım Sezen Hanım ve Ozan Bey. Sezen Hanım bir sunum yapacak Facebook -yani şimdi Meta- hakkında, ondan sonra Ozan Bey, Sezen Hanım ve ben sizin sorularınıza cevap vereceğiz. Onun için, özür dilerim, şimdi İngilizce konuşacağım.

(Sunumun bu bölümü yabancı dille yapılmıştır)

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN - Çok teşekkür ederiz.

Gerçekten karşılıklı bir iyi niyetin beyanı bakımından açıklık, şeffaflık, karşılıklı güvenin vurgulanmasını, iş birliğine vurgu yapılmasını çok değerli buluyoruz. Yani Türkiye’de de dünyada da en çok dile getirilen hususlardan bir tanesi sosyal ağların bir anda kara propaganda merkezi hâline gelmesi; yalan haber, dezenformasyon konularında muhakkak düzenlemeler yapmak gerekiyor.

Biraz önce de dile getirdim, yani bir taraftan siz Türkiye’de İçişleri Bakanımızın, Milliyetçi Hareket Partisi Genel Başkanı Sayın Devlet Bahçeli’nin, Amerika Birleşik Devletleri’nde Başkan Trump’ın hesabını askıya alacaksınız ya da engelleyeceksiniz ya da kısıtlayacaksınız ama diğer taraftan terör örgütlerinin ve terör örgütlerine müzahir yapıların hesaplarını açık bırakmak gerçekten en çok tartışma oluşturan konulardan bir tanesidir. Biz bunu Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak, Hükümet olarak asla tasvip etmiyoruz çünkü sosyal ağları önemsiyoruz, sosyal ağlarda kişilerin kendilerini ifade etmesini çok önemli ve değerli buluyoruz ama bununla beraber, terör örgütlerine gösterilen müsamahanın seçilmiş olan siyasetçilere gösterilmemiş olmasını kınıyorum, asla onaylamadığımızı belirtmek istiyorum.

Şimdi sözü Sezen Hanım’a veriyorum.

Buyurun Sezen Hanım, söz sizin.

FACEBOOK TÜRKİYE VE AZERBAIJAN KAMU POLİTİKALARI DİREKTÖRÜ SEZEN YEŞİL – Sayın Başkanım, değerli Komisyon üyeleri, Meclisimizin değerli çalışanları ve değerli basın mensupları; şirketim ve şahsım adına hepinizi saygıyla selamlıyorum ve bu Komisyonunda bize söz hakkı tanıdığınız için şükranlarımı sunuyorum.

Sayın Başkanım, az önce hemen ifade ettiğiniz hususlar hakkında dilerse ben önce sunum yapayım, en sonunda soru-cevap kısmında o konuyla ilgili de pozisyonumuzu anlatalım.

Ben sunumuma başlarken orada hem Facebook hem Meta görüyorsunuz, belki bu kafa karıştırıcı olabilir, o konuda biraz bilgi vermek isterim. Komisyonunuz bizleri davet ettiğinde ismimiz “Facebook” idi fakat malumlarınız, geçen hafta ismimiz değişti ve “Meta” oldu artık. Sunumda her ikisini de tuttuk ama bundan sonra şirketimizin ismi “Meta” oldu. Bunun gerekçelerine de değineceğim.

Yine sunuma başlamadan önce ifade etmek isterim ki ben de on sekiz yıl kamu kurumlarında çalıştım Türkiye’de, daha bir ay öncesine kadar Ulaştırma Bakanlığı Daire Başkanı olarak görev yapmaktaydım. Onun öncesinde de BTK’de bilişim uzmanı olarak on beş yıldan fazla süre çalıştım. Dolayısıyla, Facebook’taki bu yeni görevimle birlikte, ülkemizdeki hassasiyetleri, politika yapıcılarının dikkat ettiklerini, özellikle beklentilerini bilen bir kişi olarak arada köprü olabileceğime inanıyorum. Sizler bizi Facebook temsilcisi olarak görüyorsunuz ama biz aslında kendimizi Facebook’taki Türkiye temsilcileri olarak görüyoruz. Sizlerin de bizleri öyle görmesini arzu ederiz. Amacımız, sizlerin hassasiyetlerini dinleyip doğru bir şekilde aktarılmasını, iç kanallarımıza doğru bir şekilde aktarılmasını sağlamak olacaktır.

Gündemimiz, Sayın Komisyonumuzun talebi doğrultusunda şu şekilde hazırlandı: Önce şirketimiz hakkında kısa bilgi vereceğiz. Şirket olarak Türkiye’de birçok yatırımlarımız var ekonomik anlamda birçok katkımız olduğunu düşünüyoruz; bunlar hakkında bilgi vereceğim, çok bilinmiyor çünkü. İçerik politikalarımıza değineceğim. Az önce Sayın Başkanımız bahsetti. “Neden bazı politikacıların hesaplarıyla ilgili kısıtlamalar varken bazılarıyla ilgili yok?” dedi. Belki o konuda biraz bilgi sağlayacaktır bu bölüm. Aynı şekilde, 5651 sayılı Kanun’a uyumluluğumuz kapsamında yaptığımız çalışmaları da özetleyeceğim. Bu arada, bu kanun kapsamında temsilci olarak atadığımız, tüzel kişilik olan Madoka şirketinin avukatı Ozan Karaduman da bizimle birlikte, şirketle ilgili sorularınız olursa da kendileri cevap verecekler. Veri politikalarımız hakkında bilgi vereceğim ve son olarak da çocukların korunması için yaptığımız çalışmalar hakkında bilgi vereceğim müsaadelerinizle.

Öncelikle, kısaca, neden “Meta” oldu, belki sizin de kafanızda soru işaretleri vardır. Biz aslında bir teknoloji şirketi, başından beri öyleydi, hani “sosyal medya” diye genel bir kategorizasyon, genel bir etiketleme oldu ama biz aslında kendimizi teknoloji şirketi olarak görüyoruz ve önümüzdeki on yıl yeni teknolojinin “metaverse” olması bekleniyor. “Metaverse nedir?” dersiniz... Şimdi, internetteki ilk tecrübemiz “desktop” bilgisayar üzerinden internet sayfalarını okumak şeklindeydi. Daha sonra, “Web 2.0”la birlikte, kendimizin de içerik üretebildiği farklı bir teknolojinin bir sonraki evrimi olan bir sonraki aşamasına geçtik. Daha sonra, birbirimizle sadece yazılı iletişim kurarken internet üzerinden videolar göndermeye başladık, fotoğraflar göndermeye başladık yani paylaştığımız şeylerin mahiyeti değişti ama bunlar hep okuma, tek taraflı okuma ya da akıllı telefonların yaygınlaşmasıyla birlikte uygulamalarımızda dokunarak edindiğimiz tecrübeler oldu fakat önümüzdeki on yıl içinde artık yapay zeka destekli “AR” ve “VR” olarak adlandırılan artırılmış gerçeklik ve sanal gerçeklik teknolojileriyle birlikte interneti sadece okuyabildiğimiz ya da dokunarak kullandığımız bir tecrübe olmaktan çıkıp içine girebildiğimiz, zaman zaman “üç boyutlu” olarak nitelendirilen koku ve dokunma duyularının

da tecrübemizin içine girdiği, farklı bir deneyim sunması beklenen “metaverse” teknolojisinin bizim şirketimizin ismini daha iyi ifade edeceğini düşünerek yani önümüzdeki vizyonumuzu daha iyi ifade edeceğini düşünerek ismimiz “Meta” olarak değiştirildi.

Şimdi, şirket olarak ismimiz “Facebook” iken sadece tek ürünümüz Facebook olarak biliniyordu birçok insan tarafından; o yüzden ifade etmek isterim ki Instagram, WhatsApp, Messenger gibi ürünlerimiz de var. Yine, Türkiye’de çok yaygın olmamakla birlikte “Oculus” dediğimiz gözlük ürünümüz var ve sanal gerçeklik tecrübesini insanların deneyebileceği bir ürün bu da.

Biz global bir şirketiz malumunuz, dünyada 3 milyardan fazla kullanıcımız var. Platformlarımız üzerinden bugüne kadar insanların önemsedikleri amaçlar için 3 milyardan fazla bağış toplandı. 160 milyondan fazla iş yeri, uygulamalarımızı kullanarak müşterileriyle bağlantı kuruyor ve büyüyorlar. Her gün platformlarımız üzerinden 100 milyardan fazla mesaj iletiliyor ve her gün 1 milyardan fazla hikâye paylaşıyor. Bunlar, bu rakamlar gerçekten çok etkileyici. Misyonumuzu “İnsanlara topluluk oluşturma gücü vermek ve dünyayı birbirine yakınlaştırmak.” olarak tanımlamış bulunuyoruz.

Bu slaytta Türkiye’ye özgü yapılan bir çalışmanın sonuçlarını paylaşıyoruz. Deloitte şirketini biliyorsunuz, 2018 yılında Facebook platformlarının Türkiye’ye katkılarını inceleyen bir çalışma yaptılar. Türkiye’de 1,7 milyon işletmenin, iş yerinin Facebook sayfası olduğu tespit edildi. Bu sayı Türkiye’deki tüm iş yerlerinin yüzde 55’ine denk geliyor yani yarıdan fazla iş yeri Facebook ürünleri kullanmakta. “E, peki, ne amaçla kullanıyorlar?” diye baktığımızda; yüzde 97’si müşterilerini cezbetmek için Facebook’u kullandığını söylemiş; yüzde 87’si, satışlarını artırmak için kullandığını belirtmiş; yüzde 91’i, daha fazla çalışan alımı için platformlarımızı tercih etmiş; yüzde 89’u da yurt dışındaki müşterilere ulaşmak için platformlarımızı kullandığını ifade etmiş. Ekonomik katkı anlamında baktığımızda ise platformlarımızın kullanımıyla ilişkilendirilen ekonomik büyüme 15,3 milyar olarak gerçekleşmiş, 209 bin adet yeni istihdam yaratılmış ve şirketler, platformlarımız sayesinde 135 milyon sınır ötesi müşteriye, Türkiye dışındaki müşterilere de ulaşabilmiş. Dolayısıyla, ekonomik katkımızı da özetleyen etkileyici rakamlar olduğunu düşünüyoruz.

Yine, etkimiz tabii ki ekonomik alanla sınırlı değil, sosyal anlamda da birçok etkimiz olduğunu bu araştırma sonuçları bize gösterdi. Facebook gruplarına katılım oranı yüzde 78 olarak gerçekleşti, Facebook gruplarını başka şehirlerdeki insanlarla iletişim kurmak için kullanım oranı da yüzde 65 olarak tespit edildi, aynı şekilde, Türkiye’deki yüzde 61 oranında Facebook kullanıcısı bunu arkadaşlık kurma amaçlı olarak kullandı ve bu bireylerin yüzde 41’i de fiziksel olarak fiziksel dünyada da tanıştılar, yüzde 32’si Facebook platformlarında gördükleri bir içerikten sonra sosyal sorumluluk anlamında bu kesimin yüzde 11’i bağışta bulundular. Dolayısıyla, sosyal etki anlamında da Facebook’un oldukça önemli bir işleve sahip olduğunu düşünüyoruz Türkiye’de. Aynı şekilde, Facebook platformlarında bir içerik veya reklam gördükten sonra bir şey satın alma oranı yüzde 40 olarak belirlendi, bu da iş yerlerimiz için önemli bir gösterge olsa gerek. Facebook platformları tarafından tetiklenen doğrudan tüketici harcamaları da 6,3 milyar TL olarak tespit edildi bu araştırma kapsamında.

E, peki, Türkiye’de ne yapıyoruz? Aslında çok bilinmiyor ama bizim Facebook olarak Türkiye’deki teknolojiyi, inovasyonu desteklemek anlamında birçok yatırımlarımız var. Bunlardan en önemlisi “Facebook İstasyon” adını verdiğimiz, 2019 yılında İstanbul’da açtığımız bir merkezdir. Ne yazık ki hemen Covid öncesi olduğu için beklediğimiz etkiyi yaratamadık diyebilirim çünkü toplu mekânlarda buluşmak kısıtlı olduğu için ama bundan sonra, yine şu anda Covid sonrası etkiler geçtikçe tekrar hız veriyoruz bu çalışmalarımıza. Bu istasyonda 15’ten fazla programla 20 binden fazla kişi eğitildi ve bunu TOBB iş birliğiyle ve Uluslararası Ticaret Odasının iş birliğiyle ve “Habitat” adında bir dernekle

birlikte yürütüyoruz. Aslında 13 farklı şehrimizde merkezimiz de açılmış durumda; İzmir, Antalya, Diyarbakır, Van yani sadece İstanbul'da değil, Türkiye'nin ulaşabildiğimiz çoğu şehrine ulaşarak bu eğitimlerimizi götürmeye çalışıyoruz.

Bu istasyon kapsamındaki programlardan bir tanesi KOBİ'lerimiz için geliştirdiğimiz "Facebook ile Öne Çıkın" diye Türkçeye çevirebileceğimiz bir program, programın 2'nci yılındayız. Dedikimiz gibi, Ticaret Bakanlığı ve TOBB'la iş birliği içerisinde, 2022 sonuna kadar 100 bin KOBİ'ye dijital dönüşümlerini desteklemek için, gerekli becerileri kazandırmak için bir eğitim programı düzenliyoruz. Bugüne kadar da 81 ilden çoğunlukla üniversite öğrencileri ve girişimcilerden oluşan 17 binin üstünde katılımcıya dijital becerilerini geliştirmeleri için eğitimler vererek katkı sunmuş bulunmaktayız.

Diğer bir programımız, yine "Sınırları Aşan KOBİ'ler" Ülkemizdeki KOBİ'lerin yurt dışındaki müşterilerine de ulaşabilmeleri için dört haftalık bir eğitim süreci tasarladık. Bu dört haftalık eğitim sonucunda iş yerleri planlarını sunacaklar, daha doğrusu girişimciler, teknoloji şirketleri tekliflerini sunacaklar ve jürinin kabul ettikleri teklifler için de iki aydan uzun bir mentorlukla stratejilerini uygulama şansı elde edecekler.

Yine, kadınlarımızı, kadın girişimcilerimizi desteklediğimiz "She Means Business" adında bir programımız var. Yine TOBB iş birliğiyle ve Habitat iş birliğiyle 2018 yılında başlattık ve bugüne kadar Türkiye'nin çeşitli bölgelerinden 5 bin kadına dijital pazarlama araçlarının kullanımına yönelik eğitimler verdik. Amacımız da hâlâ bu programla daha fazla kadına ulaşarak onların dijital dünyada var olmalarını teşvik etmek.

Geçen yıl başlattığımız "Hello Tomorrow" adında, teknoloji ve inovasyon alanındaki "start up"ları destekleyen uluslararası bir kuruluşun Türkiye ofisiyle birlikte yaptığımız bir programımız var. Yine burada "start up"lara başarılı bir yatırım sürecinde nelere dikkat etmeleri gerektiği konusunda gerekli eğitimler verilmesi amaçlanıyor.

Son olarak, yine "Kontrol Bende" diye bir programdan bahsetmek isterim. Biz bu programa da çok önem veriyoruz çünkü dijital dünyada "dijital vatandaşlık" dediğimiz bilince hep birlikte ulaşmak için hepimize düşen görevler var. Nasıl ki fiziksel dünyada iyi bir vatandaş olmanın kurallarını biliyoruz ve okullarda bu bize öğretiliyorsa aynı şekilde dijital dünyada da "dijital vatandaşlık" kavramının herkes tarafından bilinmesi ve öğrenilmesi gerektiğini düşünüyoruz ve bu konuda da üstümüze düşenleri yapmaya çalışıyoruz. 40 şehrimizde çevrim içi güvenlik konusunda farkındalık için eğitimler düzenledik. Özellikle, çocukları dijital hakları konusunda eğitmek için içerikler geliştirdik. Tabii, çocukların eğitimi konusu bizim uzmanlık alanımız değil, bu nedenle Türkiye'de Hacettepe Üniversitesi'nden 8 akademisyenden oluşan Çocukların Çevrimiçi Güvenliği Danışma Kurulunu kurduk ve bu danışma kurulumuzla iş birliği içerisinde "Dijital Macera" adında bir oyun programı geliştirildi. Aslında oyun ama amacı çocukları eğitmek ve bu sene içinde yani önümüzdeki dönemde de bunun kutu oyunu versiyonunu da çıkaracağız.

Biz sadece iş yerleriyle değil, kamu kurumlarımızla da mümkün olduğu ölçüde iş birliği yapmaya çalışıyoruz. Burada birkaç örnek var. Tabii, bunlarla sınırlı değil ama hani zamanımız kısıtlı olduğu için güncel olanları seçmeye çalıştım.

Sağlık Bakanlığıyla birlikte Covid aşı profil çerçeveleri sunulması konusunda bir çalışmamız oldu. Bu arada, bunların hepsi kamu kurumlarıyla ücretsiz yaptığımız çalışmalardır, belirtmek isterim. İnsanlarımızın Covid'le ilgili doğru bilgilere ulaşabilmesi için, Sağlık Bakanlığı tarafından yapılan duyuruların kişilere ulaşması için reklam kredisi verildi ücretsiz olarak.

Kızılayla yaptığımız 2 çalışma var, bir tanesi “WhatsApp botu” dediğimiz WhatsApp üzerinden çağrı merkezi hizmeti sunulması ve kan bağışi aracının yakın zamanda Kızılayla iş birliği içinde Türkiye’de de başlatılması planlanıyor.

Yine, Ticaret Bakanlığıyla iş birliği yaparak Covid’den etkilenen KOBİ’lerimiz için geçen sene 7 milyon TL değerinde bir hibe programı hayata geçirildi; KOBİ’lerimiz bundan faydalandılar.

BTK tarafından düzenlenen Güvenli İnternet Günü kutlamalarına aktif olarak katılım sağlıyoruz onlarla iş birliği içerisinde.

Son olarak da yakın zamanda yapmayı planladığımız bir çalışma var. Amerika’da “amber alert” olarak diye bilinir, kayıp çocuk alarmıyla ilgili Facebook’ta bir program geliştirdik. Birçok ülkede bu şu anda uygulanmakta, Türkiye’de de uygulanmasını istiyoruz ve Covid’den önce asayişle birlikte Facebook teknik ekiplerimiz güzel çalışmalar gerçekleştirdiler fakat Covid her şeye olduğu gibi, buna da engel oldu ama önümüzdeki dönemde, dediğim gibi, yine bu kayıp çocuk alarmıyla ilgili de çalışmalarımız olacak Türkiye’de.

Peki, şimdi, içerik standartlarımız nedir? Hangi içeriği tutuyoruz, hangi içeriği kaldırıyoruz? En çok sorulan sorulardan bir tanesi haklı olarak, herkesin bilme hakkı var tabii ki. Zaten bütün bilgilerimiz -bu arada belirtmek isterim- internette mevcuttur şeffaf bir şekilde. “Şeffaflık merkezi” adındaki bu internet sitemizde bütün bilgilere erişilebilir. Biz buna “topluluk standartları” diyoruz yani Facebook’un anayasası gibi düşünebilirsiniz bunları. İçinde 22’den fazla alan içerisinde düzenlenen farklı politikalar var, az sonra değineceğim. Neden peki böyle bir topluluk standardımız var? Çünkü Facebook -az önce de bahsettim, rakamları verdim- 3 milyardan fazla kullanıcıya hizmet sunan global bir şirket. Dolayısıyla herkese hitap eden, evrensel ölçülerde kabul görmüş değerleri baz alan standartlar olması gerektiği için topluluk standartları geliştirildi. Tabii, bunları belirlerken konunun ilgili uzmanlarıyla, akademisyenlerle ve bilgi alınabilecek her tarafla istişare hâlinde bu standartlar oluşturuldu ve tabii ki bu standartlar statik değil, gelen geri bildirimlerle sürekli güncellenmek zorunda ihtiyaçlara göre. Sonuçta insan yapımı bir şey olduğu için hata oranları da söz konusu olabiliyor, hatalarımızı gördükçe düzeltmeye de çalışıyoruz. Bu anlamda geri bildirim almaya oldukça açık olduğumuzu belirtmek isterim.

Politikalarımızın kapsadığı konular: Az önce Sayın Başkanım da ifade ettiler, bir kere, zorbalık, şiddete teşvik, nefret söylemi, dolandırıcılık, insanların kandırılması, suçu övmek, denetime tabi olmayan ürünlerin reklamının yasak olması, tehditlere izin verilmemesi gibi birçok alanda, 20 küsur alanda çok farklı, çok detaylı politikalarımız var. Her bir politika için çalışan ayrı ekipler var ve dediğim gibi, evrensel standartlarda herkese uygun olan politikalar oluşturulmaya çalışılıyor bu ekipler tarafından. “Peki, bu standartları belirlerken bize yön veren ilkelerimiz, değerlerimiz nedir?” diye baktığımızda; öncelikle, biz herkese ses vermeyi hedefliyoruz yani ifade özgürlüğü olduğunu düşünüyoruz ve herkesin söz söyleme hakkı olduğunu düşünüyoruz. Bu kapsamda değerlerimizin en önemlisini, insanlara söz söyleme hakkı ya da ses verebilmek olarak ifade ediyoruz.

İkinci husus gerçeklik. Platformlarımızda paylaşılan her şeyin gerçek olmasını istiyoruz yani dezenformasyondan, misenformasyondan bizler de muzdaribiz çünkü bizim platformlarımıza zarar verdiğini düşünüyoruz. O yüzden, paylaşılan her şeyin gerçek olmasını sağlamak için elimizden geleni yapıyoruz.

Diğer husus güvenlik. İnsanların kendilerini bu platformları kullanırken güvende hissetmelerini istiyoruz yani kendilerine yönelik bir saldırı, tehdit varsa bunu hemen ortadan kaldırmak istiyoruz.

Diğer husus, gizlilik. İnsanlar bize tabii ki verilerini emanet ediyorlar ve ya da özel bilgilerini. Bunları kendi tercihleri doğrultusunda, gizliliğe had safhada önem vererek korumak bizim taahhütlerimiz arasında, hem üyesi olduğumuz uluslararası kuruluşlara verdiğimiz taahhütler kapsamında hem Birleşmiş Milletlerin insan hakları prensipleri kapsamında, rehberi kapsamında önem verdiğimiz değerlerimizden bir tanesi.

Diğer bir değerimiz de insanların itibarının korunması. Tacizi kesinlikle kabul etmiyoruz ve bu şekildeki içerikleri platformlarımızdan hızlı bir şekilde çıkarıyoruz.

“Peki anayasamız bu dedim ama anayasamızı nasıl uyguluyoruz? Bunun aslında üç bacağı var. Öncelikle otomasyon sistemleri kullanıyoruz yani yapay zekayla tespit edilebilen, az önce bahsettiğim politikalara uygun olmayan içerikler yapay zekayla tespit edilebildiği ölçüde platformlarımızdan kaldırıyor -az sonra rakamlar da vereceğim, göreceksiniz- yani proaktif olarak bizler de bu uygunsuz içeriği kaldırmak için elimizden geleni yapıyoruz. Tabii ki hiçbir sistem yüzde 100 güzel çalışmadığı ya da mükemmel olmadığı için arada bizim de otomasyon sistemlerimizin gözünden kaçan şeyler olabiliyor. Bunlar bize bildirildiği zaman hemen gereğini yapıyoruz. Aynı şekilde bütün kullanıcılar, her kullanıcı... Yani kimlerin şikâyet edebileceği konusunda hiçbir kısıtlamamız yok. Bütün kullanıcılar uygunsuz gördüğü içeriği ya da politikalara uygun olmadığını düşündüğü içeriği bize şikâyet edebiliyor. Bir buton kolaylığında bu şikâyet etme sistemi ve bize gelen şikâyetleri inceleyen insanlarımız var, bunlar inceliyorlar ve standartlarımıza aykırı olduğunu tespit ettikleri anda da kaldırıyorlar bu içeriği. Şu anda bu konuda çalışan 35 bin çalışmamız var, bunların 15 binini içerik inceleyenler oluşturuyor. Şunu da belirtmek istiyorum: Türkiye, Facebook için çok çok önemli bir ülke olduğu için ana dili Türkçe olan birçok çalışan var çünkü hani bazen nüanslar olabiliyor içeriği inceleyip, uygun olup olmadığına karar vermek için o dili hakikaten ana dili gibi konuşan insanlara ihtiyaç var. Dedim gibi, bir ay önce başladım ve Facebook'ta birçok Türk çalışanla tanıştım ben de, bu da beni şaşırttı. Dedim gibi, anayasamızın uygulanması için uyguladığımız yöntemler de bu şekilde.

Peki, rakamlar nedir? Şöyle bir algı var; internet ilk çıktığında da böyleydi: Tamamen kontrolsüz, isteyenin istediği gibi at koşturabildiği, hiçbir kuralın geçerli olmadığı, Vahşi Batı gibi bir ortam tasvir ediliyordu, hatırlarsanız 2000'li yılların başında. Bir dereceye kadar sosyal medya için de bu söylem hâlâ geçerli sanıyorum fakat bu bizim işimize zarar veren bir husus. Dolayısıyla biz de elimizden geleni yapıyoruz, yaptığımızı ispatlamak için de Şeffaflık Merkezimizde yayınladığımızı söylemişim bütün politikalarımızı ve yaptığımız işleri, bu da oradan alınmış bir bilgi. Sizler de kendiniz güncel bilgiler için bakabilirsiniz.

Geçen yılın son çeyreğinde sadece Facebook üzerinde 1,3 milyar sahte hesap kapatılmıştır, bu sadece Facebook'a özel. Nefret söylemi içerdiği için kaldırılan içeriğimiz sadece Facebook platformu üzerinde 26,9 milyon olmuştur; Instagram üzerinde 6,6 milyon. Aynı şekilde yetişkin çıplaklığı ve cinsel aktivite içeren içerikler uygun olmadığı için politikalarımıza 28 milyon içerik kaldırılmıştır Facebook üzerinde, Instagram üzerinde 11,5 milyon içerik kaldırılmıştır. Şiddet içerdiği için, terörizm propagandası içerdiği için, uyuşturucu satışı içerdiği için, zorbalık ve taciz içerdiği için, çocuk çıplaklığı ve çocuk cinsel istismarı içerdiği için, intihar ve kendine zarar verme konusunda uygun olmayan içerik içerdiği için, organize nefret söylemi içerdiği için ve silah satışına ilişkin içerikler olduğu için, gördüğünüz gibi, milyonlara varan -sadece son çeyrek için söylüyorum- içerik kaldırma istatistiklerimiz var. Bunları görüyorsunuz, altında da proaktif olarak yüzde 100'e yaklaşan oranlarda bunlar yani az önce bahsettim, biz kendimiz proaktif olarak otomasyon sistemlerimizle de tespit edebiliyoruz ya da bize gelen şikâyetleri değerlendirdikten sonra da reaktif olarak bu içerikleri kaldırabiliyoruz. Gördüğünüz gibi, yüzde 100'e yakın bir oranda proaktif olarak bu içerikleri kaldırıyor durumdayız.

Sadece zorbalık ve taciz konusunda yüzde 50'ye varan bir proaktivite oranımız var. Bunun sebebi de biraz konuya özel bir durumdan kaynaklanıyor. Neyin zorbalık, neyin taciz olduğunu otomasyon sistemlerinin algılaması bir dereceye kadar başarılı olabiliyor. Dolayısıyla burada gelen şikâyetlere göre aksiyon alınıyor. Peki, Türkiye'ye özel istatistiklerimiz nedir? Bunu da yine "web" sayfamızda, şeffaflık merkezimizde ayrıntılarıyla bulabilirsiniz.

Bize BTK gibi ya da ilgili kanunlar kapsamında içerik çıkarma talebi göndermeye yetkili olan kuruluşlarımız var biliyorsunuz ki. Bu kuruluşlarımızın bize ilettiği içerikleri biz yerel yasalara göre çıkarıyoruz "geoblocking" dediğimiz uygulamalar gerçekleştiriyoruz. En son 1.600 civarında içerik, kamu kurumlarımızdan gelen talepler kapsamında çıkarılmış durumda platformlarımızdan.

Şimdi, burada şunu dikkatlerinize sunmak isterim: Mesela "Almanya'da Yahudi soykırımı yapılmadı." demek suçtur ve dolayısıyla Alman Hükümeti, ilgili Alman devlet kurumları bu yöndeki bir içeriğin çıkarılması talebiyle bize gelir ama böyle bir suç Türkiye'de tanımlı değil diyelim ki veya başka bir ülkede; dolayısıyla, biz bunu sadece Almanya'daki kullanıcıların erişimine kısıtlıyoruz ve buna "geoblocking" diyoruz. Türkiye'de de aynı şekilde, bizim ülkemizde suç olan fakat başka ülkelerde suç olmayan birçok suçlar var takdir edersiniz ki. Dolayısıyla, biz buradaki makamlarımızın taleplerini yerine getirirken sadece Türkiye'deki sınırlarıyla kalan kullanıcıların erişimine kapatarak böyle bir uygulama gerçekleştiriyoruz.

Şimdi, dezenformasyon konusunda ne yaptığımızdan biraz bahsetmek istiyorum. Hepimizin muzdarip olduğu bir konu aslında, en çok da biz aslında bundan zarar görüyoruz yani desteklemek bir tarafa, biz azaltmak için elimizden geleni yapmak istiyoruz çünkü bizim iş modelimiz reklamlardan para kazanmak üzerinedir. Bizim reklam veren kullanıcılarımız, araştırmalar gösterdi ki hiçbir şekilde kendi reklamlarının uygunsuz içerikle yan yana görünmesini istemiyorlar yani siz, prestijli bir iş yeri sahibi olarak kendi reklamınızın nefret söylemi içeriğiyle ya da başka uygunsuz şiddet içeriği olan bir içerikle yan yana gözükmelerini asla istemezsiniz ve böyle bir şey için üstüne de para vermezsiniz tabii ki. Dolayısıyla, işin doğasında bu olduğu için, biz de işimizi sürdürebilmek adına, kârlılığımızı sürdürebilmek adına dezenformasyonla mücadelede aşırı derecede önem veriyoruz.

Bu konudaki çalışmalarımızı 3 bacadaki özetleyebilirim: "Kaldır" "azalt" ve "bilgilendir" yaklaşımı.

Öncelikle "kaldır" yaklaşımı nedir? Az önce bahsettiğim politikalarımız var: Nefret söylemi, işte, zorbalık, siber zorbalık vesaire. Eğer bu politikalar, 20 kusur politika kapsamındaki içeriği ihlal eden bir husus var ise biz bunu kaldırıyoruz yani "remove" dediğimiz 1'inci bacağı uyguluyoruz. Bazen, mesela, bir örnek vermek gerekirse, Covid güncel olduğu için söylemek istiyorum: Covid'le ilgili dezenformasyona ilişkin çok haberler dolaşıyor. Biz bunları kaldırıyoruz ve bu konularla ilgili arama yapan kişilere de doğru kaynaklara ulaşabilmeleri için yönlendiren mesajlar koyuyoruz. Mesela, işte "Sağlık Bakanlığının sayfasına girerek son bilgileri alabilirsiniz." gibi kişiler mesaj görüyorlar.

Peki "reduce" dediğimiz yani "azalt" yaklaşımı, 2'nci bacak nedir? Bazen, içerik eğer bizim politikalarımızı ihlal etmiyorsa ama hâlâ yanlış haber içeriyorsa biz bunu kaldırmıyoruz. Yani o haberin kaynağı, diyelim ki bir gazete bir haber yapmış ve o haber asılsız haber içerdiği için dezenformasyona hizmet ettiğine karar verilmiş. Biz bu haberi kaldırmıyoruz çünkü bizim politikalarımıza aykırı değil yani amiyane tabirle -affedersiniz- herkes yalan söyleme hakkına sahip hissediyor kendini bir yerde ama biz ne yapıyoruz, ne yapabiliriz elimizden gelen? Biz bunun görünürlüğünü azaltıyoruz yani kişi gerçekten o sayfaya ulaşmak istiyorsa gidip tıklayarak ulaşabilir ama o hani haber akışı dediğimiz "newsfeed" dediğimiz bölümünde, hani ilgilenebilirsiniz diye insanlara akışta gösterdiğimiz bölümde görünürlüğünü azaltıyoruz, altlara indiriyoruz; dolayısıyla asılsız haberin yayılmasına aracı olmamaya çalışıyoruz.

Son olarak da bilgilendiriyoruz insanları. Mesela, bir haber paylaşacak “Bu paylaşmak istediğiniz haber doksan günden eskidir, emin misiniz?” gibi uyarı mesajları çıkıyor veya “Bu haberin kaynağı doğrulanmamıştır, yanlış haber içermektedir.” gibi kişileri bilgilendirerek dezenformasyonla mücadele etmek istiyoruz.

Bu mücadelemiz kapsamında -dediğimiz gibi- tek başımıza altından kalkabileceğimiz bir durum olmuyor ve ilgili tarafların, herkesin yardımına ihtiyacımız var, bilinçlenme en başında geliyor. Matbaa ilk icat edildiğinde en çok basılan ve satılan kitaplar bilimsel kitaplar olmamış; Katolik Kilisesi tarafından cadıların nasıl yakalanacağı, nasıl yakılacağı üzerine kitaplar olmuş. Dolayısıyla, hani oradaki teknoloji kullanımına benzer bir şekilde günümüzde de teknoloji dezenformasyona alet edilebiliyor ne yazık ki. Dolayısıyla, biz şunu söylemek istiyoruz: Teknoloji nötrdür, teknolojiyi nasıl kullandığımız insanlara kalmıştır. Tabii ki burada bilinçlendirmek çok önemli, bazen insanlar iyi niyetli de olsa dezenformasyona hizmet ettiğinin farkında olmayabiliyor. Dolayısıyla, bilinçlendirme anlamında hepimize görevler düşüyor toplum olarak.

Dediğim gibi, bu mücadelemiz kapsamında biz bağımsız haber doğrulama ekipleriyle çalışıyoruz. Bunlarla çalışırken seçim kriterimiz Amerika’da kurulmuş olan “Uluslararası Doğruluk Kontrolü Ağı” adında bir inisiyatif var, eski gazeteci olan 3 kurucusu var, 2’si Türk hatta. Bu kuruluşların kendi kriterleri var sertifikalandırmak için. Nedir bu kriterler? Tarafsızlık ve adalet, kaynaklarının şeffaflığı, finansman ve maddi kaynağın şeffaflığı, metodolojilerinin şeffaflığı ve açık ve dürüst düzeltme politikaları olması. Tüm dünyada 60 civarında sertifikalandırılmış bağımsız haber doğrulama kuruluşu var. Bunlardan 2 tanesi Türkiye’de; birinin adı “Teyit”, diğerinin adı “Doğruluk Payı”. Biz hep şunu söylüyoruz: Bağımsız haber doğrulayan ne kadar çok üçüncü taraf olursa o kadar iyi olur. Dolayısıyla, eğer Türkiye’de bu sayı 2’den 5’e çıkar, 10’a çıkar, bizim seve seve yeni kuruluşlarla çalışmaya açık olduğumuzu belirtmek istiyorum.

Peki, Türkiye’de bu üçüncü tarafların, Teyit ve Doğruluk Payının şu anda yaptığı süreç nedir diye baktığımızda, öncelikle tespit ediliyor uygunsuz içerik, potansiyel asılsız haber, bilgi içeren içerikler teknoloji kullanılarak tespit ediliyor. Yani orada paylaşılan her şey ön onay aşamasından geçiyor gibi de algılanmasın lütfen, sadece etki yaratma gücü büyük ve dezenformasyon içeren haberler tespit ediliyor, değerlendiriliyor ve doğru olup olmadığı belirli kriterlere göre belirlendikten sonra da eğer asılsız haber içerdiği doğrulanmış ise Facebook’a bildiriyor ve Facebook’un burada “Ben senin görüşünü uygun bulmuyorum.” deme hakkı yok, onların söylediği asılsız haber içeren içerikleri daha aşağı çekiyoruz, az önce dediğim “reduce” yöntemiyle görünürlüğünü azaltarak dezenformasyonun yayılmasına alet olmamaya çalışıyoruz. Dezenformasyonla mücadelemizi böyle özetledim.

Şimdi, gündemimizdeki diğer maddeye geçiyorum, “5651 sayılı Kanun’a uyumluluk kapsamında neler yapıyoruz?” Komisyonumuzun sorularından biri buydu. Malumlarınız, bu sene başında ocak ayı içerisinde bu kanuna göre Türk hukukuna uygun bir şekilde kurulmuş olan bir yasal temsilcilik atanması yükümlülüğü vardı. Biz de bu yükümlülüğümüzü yerine getirdik ve “Madoka” isimli bir şirketi, tüzel kişiliği yasal temsilcimiz olarak atadık. Dediğim gibi, şirketin avukatı da yanımızda, sorularınız olursa kendisi cevaplamaktan memnun olacaktır. Şu anda ne yapıyor bu şirket? Facebook’a yönelik olan o kanun kapsamındaki bildirimleri, tebligatları teslim alıyor ve gereğinin yapılması için Facebook’taki ilgili ekiplere iletiyorlar. Aldığımız bu temsilcilik atama kararı -az önce bahsettiğim- anayasamız olan topluluk standartlarını uygulama yöntemimizi kesinlikle değiştirmiyor çünkü dediğim gibi, biz global bir şirketiz ve taahhütlerimiz olan uluslararası kuruluşlar var ve o taahhütlerimize de uymak zorundayız. Aynı şekilde, Birleşmiş Milletler İş Dünyası ve İnsan Haklarına Dair Rehber İlkeleriyle de uyum içinde çalışmamız gerekiyor taahhütlerimiz kapsamında. Ayrıca, bu kanun kapsamında hangi

içerikleri kısıtladığımız, az önce bahsettim “geo-blocking” yapıyoruz ya da topluluk standartlarımıza uygunsa tamamen de çıkarabiliyoruz. Bu sayıları da Şeffaflık Merkezimizle paylaşıyoruz kaç tane talep gelmiş, kaç tanesi kaldırılmış şeklinde.

Veri politikamız da Sayın Komisyonumuzun bilmek istediği hususlardan bir tanesiydi. Şimdi, kişilerin bize güven duyması için elimizden geleni yapmak zorundayız, aksi takdirde kişilerin güvenliğini kaybedersek kullanıcılarımızı da kaybetmiş oluruz. Dolayısıyla, ayrıca taahhütlerimiz kapsamında da kişisel verilerin gizliliğinin korunması için elimizden geleni yapmak zorundayız. İnsanlar kendi verilerini, işte fotoğraf yüklüyorlar, gönderiler paylaşıyorlar ve bu içerikleri bize emanet ediyorlar. Biz ürünlerimizde “seçenekler” bölümünde insanlara bu veriler üzerinde kontrol hakkı tanıyoruz yani kimler görsün istiyorsun, kiminle paylaşsın, reklam verenle paylaşsın mı vesaire, bütün bu ayarları kişilere kendi yapma hakkını tanıyoruz. Tabii, bunlar biraz karmaşık konular olabilir ya da biz hani ortalama insan tembeldir diye düşünerek bunları öğrenmek için yeterli zaman ayırmıyor olabilir ama bunun bizim hepimizin sorumluluğu olduğunu düşünüyoruz. Yani az önce bahsettiğim dijital vatandaşlık bilinci kapsamında kullandığımız ürünlerin gizlilik ayarlarını kendimizi korumak için bilmek zorundayız, buna vakit ayırmak zorundayız gerçekten ve dediğim gibi, insanlar platformlarımız üzerinde her şeyin kontrolüne sahipler.

Dediğim gibi, biz bilinçlendirme için üzerimize düşeni yapmak adına Bilgi Üniversitesi Bilişim Hukuku Enstitüsüyle bazı çalışmalar yaptık ve çocuklar, gençler ve yetişkinler için bilgilendirici kitaplar hazırladık. Bunların hepsi internette erişilebilir durumda -hani o ayarlar bölümünden nereye tıklarsam ne olur vesaire gibi- teknik olarak karmaşık gibi gözükebilecek bu hususları kolaylaştırmaya çalıştık. Aynı zamanda, bu kitapçıkları oluştururken, eğitim materyallerini oluştururken alanında uzman olan BTK ve KVKK gibi kuruluşlarımızla da iş birliği içinde çalıştık, onların görüşlerinden de faydalandık.

Gündemimizde yer alan son konu ise çocukların korunması konusunda yaptığımız çalışmalar. Öncelikle, biz Facebook olarak 13 yaşın altındaki hiçbir kullanıcının hesap açmasına izin vermiyoruz ama biz izin vermiyoruz diye gerçekte durum bu olmayabiliyor tabii ne yazık ki, çocuklar annelerinden, babalarından haberli ya da habersiz bir şekilde yanlış bilgi girerek 13 yaşından büyük gibi kendilerini göstermeye çalışarak hesap açabiliyorlar. Burada da biz yine otomasyon sistemleri kullanıyoruz, yapay zekâyla bize bildirilen o yaş bilgilerinin doğruluğunu karşılaştırıyoruz. Mesela, çocuk, doğum günü kutlamasıyla ilgili fotoğraf koymuş diyelim ki ve orada işte, 10’uncu yaşını kutluyor, herkes yorum yazıyor “10’uncu yaşın kutlu olsun.” diye ama çocuk, kendisi bize 13 yaşında olduğunu bildirdiyse mesela otomasyon sistemleri onu tespit ediyor ve kapatıyor. Aynı şekilde, bize herkes şikâyet de edebilir yani “Bu hesap çocuğa aittir, 13 yaşın altına aittir, dolayısıyla kapanması gerekir.” diye bize şikâyet geldiği zaman da biz o hesabı kapatıyoruz. Bu konu aslında yeni ve gelişmeye açık bir konu. Endüstrinin ortakları ve çeşitli uzmanlarla yeni teknolojiler konusunda, bu tespit edebilme konusunda neler yapabileceğimizi çalışıyoruz.

Ayrıca, çocuklar için ürün geliştirmeye çalışıyoruz, bir tane yeni bir ürünümüz var “Messenger Kids” diye. Burada çocuklar anne-baba kontrolünde kullanabiliyorlar ve reklamlar yok bu platform üzerinde. Çocuklara özel ürünlerle ve çocukları hem teknolojiye alıştırırken bir taraftan da onları korumak adına onların ihtiyaçlarını dikkate alan özel ürünler geliştirilmesi gerektiğini düşünüyoruz.

Son slaytım, çocukların korunması konusunda birçok politikamız var. Bir kere, çocukları cinsel olarak istismar eden, tehlikeye atan içeriklere asla ve asla müsamaha göstermiyoruz, En hassas olduğumuz konulardan bir tanesi bu. Hem içerikleri kaldırıyoruz hem de çocuklara yaklaşmaya çalışan kötü niyetli kişilerin aktiviteleri yine otomasyon sistemlerince takip ediliyor ve şüpheli olan kişilerin çocuklarla etkileşim kurmasına izin vermiyoruz. Eğer şüpheli bir durum bulur isek Ulusal Kayıp ve

İstismara Uğramış Çocuklar Merkezi var, oraya bildiriyoruz ve onlar ilgili kolluk kuvvetine haber vererek gereğinin yapılması için çalışıyorlar. Ayrıca Facebook, kendi bünyesinde de daha önce bu alanda çalışmış kolluk kuvvetinde ya da güvenlik konusunda ya da adli soruşturmalar kapsamında tecrübesi olan eski savcılar vesaire, birçok çalışana sahip ve onlar da bu konuda çalışıyorlar Facebook'ta.

Şiddet politikamız, şiddet içeren içeriğe izin vermiyoruz dedim. Bu politika kapsamında da mesela eğer bir içerik çok şiddet içeriyorsa işte kanlı ya da çocuklarının yaşına uygun olmayan uygunsuz içerik var ise bunu biz rahatsız edici içerik olarak işaretliyoruz ve ekranın netliğini azaltarak 18 yaş altındaki kişilerin görmesini engelliyoruz. Yakın zamanda yine çevrim içi yaş doğrulama ve ebeveyn izni için Avrupa Birliği çapında altyapı geliştirmeye yardımcı olmak üzere kurulan "euCONSENT" diye bir konsorsiyum var. Biz de bunun danışma kuruluna katıldık ve oradan edindiğimiz bilgi ve tecrübeleri de şirketimizin uygulamalarına, araçlarına aktarmak için çalışmalarımızı sürdürüyoruz.

Çok teşekkür ediyorum sabrınız için.

Sorularınızı cevaplamaktan memnuniyet duyacağız.

Sağ olun Başkanım, arz ederim.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Estağfurullah, çok teşekkür ederiz, şükran.

Evet, arkadaşlarımızın sunumları için ve asıl önemlisi, karşılıklı iyi niyete dayalı iş birliği -ben sunumu ve tüm konuşmaları öyle görüyorum- yaklaşımı için ön yargısız, peşin hükümsüz, teşekkür ederiz çünkü gerçekten sizin kendinizi doğru anlatmanıza ihtiyacımız var. Hem Türkiye’de hem dünyada, sosyal ağlar içerisinde en çok tartışılan ağlardan bir tanesi de Meta -ben de artık Meta diyeyim- hem İngiltere’deki Brexit süreci hem Zuckerberg’in Amerika’da, senatodaki konuşmaları ve oradaki tartışmalar hem Amerika’daki senatodaki yaşanan olaylar karşısında birtakım değerlendirmeler ve kritikler, hatta ithamlar, aslında tam da bu konularda açık bir biçimde, özgüvenle bunları anlatmanın gerekli olduğunu ifade etti.

Bizim kırmızı çizgimiz çocukların istismar edilmesine engel olunması, şiddet, kadına şiddet, insan ticaretidir ve buraların maalesef, bir kara propaganda, yalan haber merkezine dönüşüp insanların kişilik haklarının zedelenmesi kırmızı çizgimizdir ve ayrıca bizim Anayasa’mıza uygun bir düzenlemenin, kamu düzenimize uygun düzenlemelerin olması en büyük talebimizdir.

Evet, şimdi, önce Ravza Başkanım söz istemiş, ben görüyorum ekranda, ondan sonra mikrofonlara basarsanız...

Ravza Kavakcı Kan Başkanımız, buyurun.

RAVZA KAVAKCI KAN (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Mikrofon açılmadı herhâlde Başkanım.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Bir dakika, bir daha.

Söz hakkınız engellenemez Başkanım.

RAVZA KAVAKCI KAN (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Teşekkür ederiz sunum için.

Ben Facebook ilk çıktığında hatırlıyorum, hiç fotoğraf paylaşmama kararıyla ben o sürece dâhil olmuştum; genç arkadaşlarım ısrarla, böyle bir platform olduğunu, oradan işte eski arkadaşlarınızla birbirinizi...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Sene kaçtı Başkanım?

RAVZA KAVAKCI KAN (İstanbul) – 2007 idi herhâlde benim ilk duyduğumda, Boğaziçi Üniversitesinde yüksek lisans esnasında sınıf arkadaşlarımdan duymuştum.

Sonradan hesap açtığımda zaten orada birçok fotoğrafımın paylaşılmış olduğunu görmüştüm, arkadaşlarım ortak fotoğrafları paylaşmıştı. Bu manada -biraz kişisel verileri koruma hususundan da bahsettiniz- ben iki şeyi sormak istiyorum bununla alakalı: Bir tanesi, kişisel verilerin ticari kullanımı haricinde, profile göre hedefli politik reklam yapılıyor mu? Bunu sormak istiyorum. İkincisi, hakaretle alakalı. Tabii, toplumun önünde insanlar olarak -siyasetçiler ya da bireysel manada da olabilir- hakaret, tehdit, bununla alakalı birçok şeyle karşılaşyoruz. Bu manada tabii, hukuki süreç nasıl işliyor? Belki biraz bahsettiniz ama bu süreçte de dâhil olan biri olarak şunu da merak ediyorum: Sosyolojik, psikolojik bir araştırma yapılabilir mi? Kendi tecrübelerimden şunu gördüm: İnsanlar bir araya geldiklerinde bu dijital alanlarda, biri olumsuz bir davranış yaptığında ondan sonra o kolaylıkla topluluk psikolojisiyle beraber belki, bir nefret suçuna, eylemine, insan hayatını tehdit eder bir hâle gelebiliyor. Âdeta biri bakıyor “O şunu söylemiş, şu hakareti yapmış, görüyorum, arttırıyorum, daha fazlasını söylüyorum.” Böyle bir etkileşim neticesinde nasıl bir hâl alıyor yani ne noktada bir şey, hakaret ya da hayati tehdit olarak algılanıyor? Çünkü şunu biliyoruz: Facebook da buna dâhil olmak üzere birçok dijital mecrada sizin hakaret, tehdit olarak kabul ettiğiniz, gördüğünüz ve yayılmasından dolayı toplumsal alanda endişe yaşadığınız hususlar hakaret olarak kabul edilemeyebiliyor ya da bu tehdit olarak görülemeyebiliyor. Bunun kararını kim veriyor, bu tanımlama ne şekilde yapılıyor? Hani hukukun ötesinde bir şey, hukuksal tanımlamalar belli ama bu manada o topluluk kuralları içerisinde kim, ne şekilde, nasıl bir kriterle değerlendiriliyor? Bu manada yasal mercilerin talepleri nasıl karşılanıyor? Mahkeme kararları uygulanıyor mu; doğrudan mı uygulanıyor, yoksa erişim sağlayıcıları birliği aracılığıyla mı uygulanıyor?

Şu an için bunları sormak istiyorum.

Tekrar teşekkür ederim.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Teşekkür ederiz Ravza Başkanım.

Sağ olun.

Şimdi, değerli hocamız, milletvekili kimliğinden öte bilişim konusunda yetkin kimliğiyle tanıdığımız Ayhan Vekilimiz.

Buyurun Hocam.

AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Öncelikle Komisyon üyesi arkadaşlarımı tekrar saygıyla selamlıyorum.

Hoş geldiniz, çok memnun oldum.

Ben aslında kısa bir soru sormak istiyorum: Siz, daha çok kendiliğinizden yani resen yaptığınız işlemlerden bahsettiniz, şikâyet üzerine de işlem yaptığınızı söylediniz tabii; yasal prosedürlerde mahkeme kararı falan gelirse de herhâlde onları yapıyorsunuz. Bu mahkeme kararları konusunda çeşitli ülkeler arasında farklar var mı? Farklı ülkelerde farklı talepler geliyor mu? Bu konularda belki bizi bilgilendirebilerseniz memnun oluruz.

Sizin, bu genel politikalar dışında ülkelere yönelik ayrı politikalarınız da var mı? Yani “Şu ülkede şu konu hassastır, bu ülkede bu konu hassastır.” diye kısıtlamalarınız var mı? Onu da bilmek istiyorum.

Bir de tabii, kişisel verileri koruyalım ama kamuoyuna mal olmuş kişilerin kişisel verisi olacağını ben düşünmüyorum yani o ayrımı nasıl yapacağız? Ben bir siyasetçi olarak bir yere gittiğim zaman, biri bir resim çekerse... Çekebilir çünkü “Çekme.” diye belki rica edebilirim ama etmezsem de

öyle bir hakkım olduğunu düşünmüyorum, ben oraya gidiyorsam bir siyasetçi olarak tabii ki onu da kabullenmek zorundayım. Dolayısıyla bu konulardaki tavrınız nedir? Dolayısıyla benim resmimi on yıl sonra biri koyarsa ben ona da itiraz edemem çünkü tabii, bir kişinin belki hakları var ama kamuoyunun da bilme hakkı var yani gerçekleri bilme hakkı var; bu konudaki tavrınız nedir?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Evet, teşekkür ederim Ayhan Hocam.

Şimdi...

RAVZA KAVAKCI KAN (İstanbul) – Çok özür dilerim, ben o fotoğrafla alakalı bir şey söyleyebilir miyim, müsaade eder misiniz?

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Karşılıklı...

Basın düğmeye, kayda da geçsin.

AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) – Resmi mi buldunuz?

RAVZA KAVAKCI KAN (İstanbul) – Yok, hayır, estağfurullah.

Yok, sizin söylediğimize binaen yani benim fotoğraf siyasetten önce bir şeydi, daha yeni çıktığında. Hem onu söyleyeyim diye; bir de sizinkine, sizin sorunuz çok önemli bir soru, hani o çizgiye ne noktada karar veriyorsunuz? Çünkü Kişisel Verileri Koruma Kuruluyla biz böyle bir şey yaşadık. Hakkınızda atılan iftiranın toplumun yararına olduğunu söyleyerek yani o karara binaen... Sonradan biz mahkemede o süreci kazandık ama şöyle bir şey: Yani, bir siyasetçinin açık bir şekilde adresini, ev adresini vermek suretiyle hedef hâline getirmekte. Yani topluma mal olmuştur ama burada ince bir çizgi var o açıdan.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Önemli. Yani fotoğrafın paylaşılmasında galiba sorun yok ama sizin çocuğunuzun fotoğrafının paylaşılması, eşinizle beraber fotoğrafınızın paylaşılması...

ZAFER IŞIK (Bursa) – Veya bulunduğunuz yerin fotoğrafının paylaşılmasında...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Mesela...

Evet, teşekkür ederiz.

Şimdi, Zeynep Hanım'da.

AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) – Fotoğrafımın paylaşılması benim özel hayatım mıdır yoksa...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Nasıl?

ZAFER IŞIK (Bursa) – O açıdan demiyorum.

ZEYNEP YILDIZ (Ankara) – Ya, bence birazcık kendi hukukumuzu da korusak mı diyorum yani bazen çok çok çirkin oluyorlar yani hakikaten. Bence biz de insanız diyesim geliyor.

ZAFER IŞIK (Bursa) – Fotoğrafın konum belirtmesi...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Evet, şimdi sıra Zeynep Hanım'da.

Sezen Hanım, siz soruları yazıyorsunuz, sonra toplu olarak cevap veriyoruz.

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – İkişer, üçer cevaplayıp gitsek çok karışır çünkü.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Yok, yok karışmaz.

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Karışır, karışır.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – 2 soru oldu zaten arkadaşlar daha.

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Tamam, 3 soru olsun, cevaplasınlar sonra bir 3 soru daha yoksa sorularımıza cevap alamayız.

Buyurun, Zeynep Hanım.

ZEYNEP YILDIZ (Ankara) – Tamam teşekkür ediyorum sağ olun.

Öncelikle, çok teşekkür ediyoruz katılımlarınızdan dolayı çünkü hakikaten burada yani demokratik bir ortamda, bütün partilerin katılımıyla bizim gerçekten kamunun hukukunu korumaya dönük olarak yani böyle bir mesuliyetimiz ister istemez var, kamunun hukukunu korumaya dönük olarak buradaki bu tip toplantıları çok değerli buluyoruz çünkü bizim de çok fazla soru aldığımız başlıklardan biri, yani hele ki bu Komisyonun üyeleri olarak sıklıkla karşılaştığımız pek çok şey oluyor sizi de ilgilendiren. Siz sunumunuzun başında kendinizi Facebook’taki Türkiye’nin temsilcisi olarak tanımladınız, bunu değerli ve önemli buluyorum. Biz de sizin burada aslında elinizi kuvvetlendirebilmek adına, bu tip toplantıları tertip etmeyi de çok önemli buluyoruz çünkü gerçekten biz burada vatandaşımızın taleplerini olduğu gibi size aktaracağız ki siz de orada onların hukukunu korumaya dönük adımlar atabilin. Zaten bizim önceki dönemde öngördüğümüz hukuki düzenleme de buna ilişkindi; bir muhataplık ilişkisi kuralım ki, bir köprü kuralım ki vatandaşın hakkı, hukuku korunsun; temel motivasyonumuz zaten buydu.

Şimdi, ben, şöyle, aslında epey de soru var ama mümkün olduğu kadar kompakt bir şekilde bu sorularımı sormaya çalışacağım.

Şimdi, siz bir “şeffaflık merkezi”nden bahsettiniz ben de o esnada hızlıca bir internete baktım nerededir bu diye, bulamadım, erişemedim, tam adresi nedir? Bunu daha erişebilir kılabilmek adına ne yapabiliriz? Bu ilk sorum.

Yine, şeffaflık bahsinden hareketle ben aynı zamanda Avrupa Konseyinde yedek üyeyim yani oradaki raporları da çok yakından takip etme imkânı elde ediyorum ve oralardaki temel tartışmaların, şurada, şeffaflık bahsi söz konusu olduğunda algoritmaların şeffaflığına ilişkin bir tartışma olduğunu görüyoruz. Sizin burada paylaştığınız veriler de çok değerli “Şu kadar hesabı kapattık.” “Şununla ilgili böyle bir işlem yaptık.” gibi, bunların her birinin paylaşılması da çok değerli ama bunun bir tık ötesinde burada algoritmaların, bilhassa kişisel verilerin nasıl işlendiği, nasıl depolandığına ilişkin olarak şeffaf bir şekilde kamuoyuyla paylaşılabilir olması çok önemli. Bunu sadece Türkiye kamuoyu adına değil, dünya kamuoyu adına da soruyorum çünkü pek çok yerde biz bu bahisle karşılaşıyoruz.

Yine, burada şundan da bahsedildi: Meta’yla birlikte işte AR ve VR destekli üç boyutlu bir deneyim sunulacak; işte, yapay zekânın aynı zamanda etkinliğinin artırılması demek bu. Dolayısıyla, açıkçası yine algoritmaların şeffaflığı bahsinde bu nasıl yapılacak? Yani, bu nasıl bir işleyiş içerisinde olacak? Nasıl bir sistem öngörülüyor buna ilişkin olarak? Bu da gerçekten vatandaşlarımızda soru işareti oluşturan başlıklardan yine birkaçı.

Kişisel verilere ilişkin veri kullanımına dönük birkaç hususa değindiniz. Yine, bu açıkçası ülkemizde en önemli hassasiyet başlıklarından biri, WhatsApp olayında da zaten bunu görmüştük. Burada kişisel verilerin korunumuna ilişkin hani bu da “Vatandaşların sorumluluğudur.” gibi bir çıkarımda bulundum, “Burada biz bunları yayınlıyoruz, hani bunu da vatandaş okumalı.” gibi bir çıkarımda bulundum sunum içeriğinden ancak aklıma şu geldi: Vaktiyle Yargıtay -hatırlarsınız- eskiden bankalar vesair böyle genel işlem şartı mahiyetinde upuzun evraklar koyarlardı, altına vatandaş bir şekilde imza atardı çünkü o hizmeti almak zorunda, artık hayatının vazgeçilmez bir parçası hâline gelmiş. Şu an sosyal medya şirketleri de aslında bizim yani ya da sosyal medyadaki aksiyonlarımız bir bakıma hayatımızın vazgeçilmez bir parçası hâline dönmüş vaziyette yani bizim için zorunlu bir hizmet alımına dönmüş vaziyette. Dolayısıyla, o “genel işlem şartı” mahiyetindeki hani bir hukukçunun bile güçlkle anlayacağı metinleri ben açıkçası bir bütünü vatandaşın çok fazla okuyup algılayabileceğini... Ben de kendi adıma herhangi bir uygulamayı yüklediğimde, upuzun bir şey var, benim onu okuyacak bir vaktim yok. Yani o yüzden basıp getiriyoruz ama bu ne kadar bir açık rızadır, bu açık rızayı ne kadar karşılar,

bu açıklaması yine dünyanın tartıştığı bir başlık. Dolayısıyla, burada bunları çok daha anlaşılabilir hâle getirmek, çok daha yalın hâle getirmek bahsi bence çok önem kazanıyor ve bu noktada çok ciddi bir hassasiyet var.

Yine, sunumunuz içeriğinde, ülkelerin ceza kanunlarına göre de bunları gözeterek de bazı içeriklere dönük müdahalelerde bulunduğunuzu söylediniz. Bu da ülkelerin hukukuna saygı duymak açısından önemli ve değerli ama bir yandan da şu soruyu sormak istiyorum, aslında Ayhan Hocam da benzer mahiyette bir soru sordular: Hani, her ülkenin değer yargıları vesair farklı olabiliyor, buna ilişkin olarak bir yerelleştirme yani topluluk kurallarında bir yerelleştirme gündeme gelecek mi?

Son olarak şunu da sormak istiyorum: Hatırlarsınız, Filistin meselesi gündeme geldiğinde, yakın bir zamanda Selçuk Bayraktar'ın bir gönderisi Instagram'da silinmişti ve biz gerçekten çok endişe verici bulduk bu durumu çünkü orada bir görüş paylaşımı vardı, aslında ifade hürriyeti sınırları içerisinde yapılan bir paylaşım söz konusuydu, ancak ve ancak bununla tezat teşkil eder mahiyette söz konusu içeriğin kaldırıldığını gördük biz. Bu “insanların hani daha çok paylaşılsınlar, daha çok konuşsunlar” argümanının, aslında, topluluğunuz tarafından dile getirilen argümanın belirli noktalarda müdahale edilebilir bir zemini var mı endişesini herkes çok ciddi anlamda taşıyor. Buna ilişkin olarak sonrasında bir geri adım geldi ama bunun için insanların çok tepki göstermesi gerekti. Hani bu tip tepkilere gerek kalmaksızın bu tip belirli noktalarda, işte, görünürlüğe vesair müdahaleler olduğuna dönük de vatandaşlarımızdan çok şey oldu. Mesela “Filistin’le ilgili bir içerik paylaşıyorum.” diyor “Normalde görüntülenmem 2 binken bir anda 300’e düşüyor.” denildi. Yani dolayısıyla buralarda bir müdahale olup olmadığına ilişkin olarak da yine şeffaflık bahsinden hareketle, vatandaşlarımızın kaygıları ve soruları var.

Ben, tekrar buraya geldiğiniz için çok teşekkür ediyorum. Hakikaten çok demokratik, güzel bir tartışma ortamı oluşmuş oldu. Tekraren teşekkür ediyorum.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Evet, şöyle yapalım: Saat 13.00’te bitireceğimizi ben tekrar teyit ediyorum.

Soruları alalım. Şimdi 3 soruya bir cevap verin. Sonra tekrar...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Başkanım, 13.00 yeterli olmuyorsa da devam etmemiz gerekiyorsa edelim. Bu önemli bir toplantı yani bunun da adını koyalım.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Efendim, Meclis Genel Kurulu açılacak.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – 14.00’te açılıyor Başkanım.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Tamam, benim konuşmam var Genel Kurulda, ayrıca arkadaşların programları var. Ya, rica ediyorum, lütfen bak, yabancı misafirlerin önünde hem gerilime gerek yok! 13.00’te ben bitireceğim demedim, bu Allah’ın emri değil ki.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Başkanım, bakın, eğer siz üslubunuzu...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Ben bu üslubu kabul etmiyorum.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Ses tonunuzu siz yükselttiğiniz kadar ben de yükselteceğim! Bana niye bağırsınız?

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Bağırmıyorum size.

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Başkanım...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Farkında değilsiniz, bağırsınız.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Arkadaşlar, bakın, rica ediyorum. Siz benimle ilgili bir hükümde bulunurken Tuncay Özkan ağabeye sorun, sorun, Hüseyin Yayman’la ilgili konuşun ya! Böyle bir dünya yok ya! Ayıp oluyor!

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Başkanım, bana, bakın lütfen bağırmayın, sesinizi yükseltmeyin! Gerginleştirecek hiçbir şey yok. Söylediğim de garip bir şey de yok. Niye gerildiniz anlamadım ya?

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Gerilmedim, sizin yüz ifadenize bakıldığında ne kadar gergin, hırçın, böyle kavga etmek istediğiniz gözüküyor; onu söyledim.

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Niye kavga edelim Başkanım? Siz bu üslupla...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Onursal Bey, siz niye böyle konuşuyorsunuz? Bırakın, Deniz Vekilim konuşur ya.

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Siz, Deniz Beyin yüz üslubundan...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Ee, tamam, ben fikrimi söylüyorum.

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Lütfen, o zaman siz de aynaya bakın...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Allah Allah, siz kendiniz aynaya bakın arkadaşım!

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Lütfen, lütfen! Burada sadece...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Ben sizi endüstri mühendisi olarak biliyorum, avukatı mısınız siz Deniz Bey’in? Deniz Vekilim kendini ifade eder.

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Diyorsunuz ki: “Beni Tuncay Bey’e sorun.” Tuncay Bey’e de sorarız başka birine de ama birine sormaya gerek yok, biz burada bir yıldır birlikte çalışıyoruz, birbirimizi tanıdık ve sadece “13.00 yetmeyebilir.” dedi. Bu kadar basit bir şey.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Birbirimizi tanıdıysak...

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Başkan Vekilimiz var, devam ederiz....

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Birbirimizi tanıdıysak bu soru konusunda ben cevap vermiyorum.

Buyurun, Sezen Hanım.

FACEBOOK TÜRKİYE VE AZERBAYCAN KAMU POLİTİKALARI DİREKTÖRÜ SEZEN YEŞİL – Teşekkürler Sayın Başkanım.

Önce Azzam Bey, genel olarak bir cevap vermek istediler müsaade buyurursanız.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Tabii...

FACEBOOK TÜRKİYE VE AZERBAYCAN KAMU POLİTİKALARI DİREKTÖRÜ SEZEN YEŞİL – Ben de gerektiği noktada araya gireceğim.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Buyurun.

FACEBOOK ORTADOĞU, KUZAY AFRİKA VE TÜRKİYE’DEN SORUMLU DİREKTÖR AZZAM ALAMEDDİN –

(Sunumun bu bölümü yabancı dille yapılmıştır.)

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Evet, teşekkür ederiz.

Azzam Bey, tam otuz dakika konuştu bence sorulara netlikte cevaplar verildi, teşekkür ederiz.

Ben soru almaya devam edeceğim.

Ahmet Bey, buyurun.

AHMET BÜYÜKGÜMÜŞ (Yalova) - Sayın Başkanım, Komisyonumuzun kıymetli üyeleri ve bugün bizim misafirimiz olan Meta şirketinin kıymetli temsilcileri; öncelikle böyle bir buluşmanın, fikir alışverişinin oluşturulmasının çok değerli olduğuna inanıyorum. Hem ülke olarak dijital alanda Türkiye’nin dünyayla rekabetçi hâle geldiği bir ülke hayal ettiğimiz, bunun için çalıştığımız için bu politikaları da birlikte oluşturmak mecburiyetindeyiz hem de parti olarak on dokuz yıllık hikâyemiz boyunca her zaman yönetişimin sektörlerle alakalı normları oluştururken sektör temsilcileriyle görüşmenin çok değerli olduğuna, buna kıymet verilmesi gerektiğine inanmış bir politik pozisyonu barındırıyoruz. O yüzden bugün, bu değerlendirmeyi hep birlikte yapmamızın çok kıymetli olduğuna inanıyorum.

Şimdi, aslında burada konuştuğumuz birçok konu ve meselenin düğümlendiği yerler, insanlığın belki de var olduğundan beri konuştuğu, üzerinde tartıştığı meseleler. Mesela şirket vizyonunuzda yer alan insanlara topluluk oluşturma meselesi, bütün insanlık tarihindeki büyük kavgalara neden olmuş ve binlerce yıldır da çözemediğimiz meseleler; hangi topluluk meşrudur, hangisi değildir? Aslında biz, bugün, bu büyük tartışmaların dijital mecrada konu olmasını ele alıyoruz. Bundan başka da çok büyük bir mesele içermiyor. Yani “x hesabı neden ortadan kaldırılmıyor; onun kendi politik pozisyonunu, dünya görüşünü, yaptığı reklamı biz burada engellemiyoruz?” derken o oluşturulan insan topluluğunun meşruiyetini sorguluyoruz ve bu sadece teknolojiyle, sadece yasa çıkararak üzerinde anlaşılabilecek, sizin bazı özel enstrümanlar, ekipmanlar geliştirerek yok edebileceğiniz, aşabileceğiniz tartışmalar da değil. Bunu öncelikle burada bu konuyu konuşurken bir kabul edip bunun üzerinden meseleye yaklaşmamızın ben değerli olduğuna inanıyorum. O yüzden aslında bu normları koyarken... Benim çok beğendiğim, kitaplarını okuduğum bir sosyal bilimci var, ismi Zygmunt Bauman “Yasa Koyucular ve Yorumcular” diye bir kitabı var, hukuk felsefesi bakımından da çok değerli bir eser olduğuna inanıyorum; onun orada yaptığı bir tespit aslında bizim için çok değerli bu konuları konuşurken. Yani sonuçta oluşturduğumuz norm bizden daha akıllı çünkü biz bu normu oluştururken belli sayıda gerçekliğe bakıyoruz. Yani siz, herhangi bir enstrüman oluştururken tüm bu sorunlarla mücadele edecek belli bir miktarda oluşan olayı ele alarak bunu gerçekleştiriyorsunuz ama o normu oluşturduktan sonra sizin hiç hesap etmediğiniz birtakım yargılar, kararlarda ortaya çıkabiliyor. İşte, Azzam Bey, çok geniş bir şekilde, aslında kendisinin de çok hassas olduğu bir konuda Sayın Selçuk Bayraktar’ın İsrail yönetimini eleştiren ve Filistin’deki insan hakları ihlaline işaret eden içeriğinin belki de o hesap edilemeyen bir normatif yaklaşım nedeniyle ortadan kaldırdığını ifade etti.

O yüzden hem size şirket olarak hem de bu konuda çalışan tüm paydaşlara önerim: Sadece teknolojik araçlar, sadece çok böyle spesifik çocuklar, kadına şiddet gibi değil; çok geniş manada insan hakları, ifade hürriyeti, siyasetin, toplumsal yaşamın önemli kaynaklarından biri olan meşruiyet teorisiyle ilgili belki de sosyal bilimlere şirket içerisinde biraz alan açan laboratuvarlar oluşturulması lazım. Ve burada entelektüellerin, karar alıcıların zaman zaman paydaş toplantıları yaptığı bir çalışma biçimine ihtiyaç var çünkü aslında konuştuğumuz şey, Fransız İhtilali’nde de gördüğümüz bir konu. Marie Antoinette’in o sözü söylediğine dair yüzlerce yıldır çalışma yapılıyor, kadın o sözü söylememiş ama insanlık tarihinin çok önemli dönüm noktalarından biri sanki o, o sözü söylemiş gibi kabul edilerek yaşanmış. Bence teknoloji şirketlerinin biraz sosyal bilime yer açmaları lazım; bu, belki size yapabileceğim bir tavsiye olur.

Bir yandan baktığınızda çok ironik şeyler de yaşıyoruz. Yani Meta çok önemli bir teknoloji şirketi ama geçen ay, bir gün çalışanları iş yerine gittiğinde kapıları açamadılar. O kadar ileri teknolojiyle donanmışlardı ki çok basit bir teknoloji olan anahtar yerine aşırı dijitalleşen kimlik kartları vesaire

tüm bu sistem “hack”lendiğinden dolayı Meta şirketi önemli bir iş gücü kaybı yaşadı, çok önemli bir itibar kaybı yaşadı ve sonuçta para da kaybetti. Öyleyse yani bu teknoloji devi şirketler de bu yaşanan olayların mağduruysalar aynı zamanda hep birlikte biraz bu konuları konuşmaya, tartışmaya, çok paydaşlı analizler yapmaya ihtiyacımız var. Yani bu büyük teknoloji şirketinin iş yerini açmadığını hep birlikte gördük, gözlemledik. Ya da zaten şu şirketin isminin dönüşümündeki hikâye ve artık yeni bir evren olarak “metaverse”ün ortaya çıkması, bizim burada konuşacağımız konuların hepsini dönüştürecek bir şey. Sadece küçük bir örnek vermek istiyorum, neleri tartıştığımıza ve bu dönüşümün hikâyesine yönelik olarak. Sayın Zuckerberg, Meta şirketinin dönüşümünü ilan etti ve “metaverse”le ilgili yatırımlar yapacağını söyledi, siz de sunumunuzda aslında milyarlarca dolarlık bir ekonomik alanın oluşturulmaya çalışıldığını çok açık bir şekilde vurguladınız. Tam da bu şirket dönüşümünden birkaç ay önce bir kripto para ihracı gerçekleşti ve bu kripto para “metaverse” benzeri bir alanda gayrimenkul alım satımına aracılık etmek amacıyla oluştuğunu ilan etti ve insanlar belki yakın bir gelecekte “metaverse”te binalar yapacaklar, reel dünyadaki zenginliklerini kripto paralar vasıtasıyla “metaverse” aktaracaklar ve siz şirketin dönüşüm hikâyesini paylaştığınızda bu para biriminin, bu kripto para biriminin zenginliği 5 kat arttı. Şimdi, hani bir yandan sermaye piyasası hukukuyla ilgili bir tartışma yapmamız lazım, bir tarafta bir malın değış tokuşuyla ilgili olarak aracılık eden bir ödeme sisteminin meşruiyetini konuşmamız lazım, bir yandan da hiç görmediğimiz bilmediğimiz bir alanda milyarlarca dolarlık bir “metaverse”te anlam ifade ettiği düşünölen bir alım satım üzerinden ticaret felsefesi tartışmamız lazım. Öyleyse, yani meseleyi sadece ifade hürriyetine indirgemek yerine, çok boyutlu bir tartışmayı yapmamız gerekiyor.

Elbette, şunu ben çok doğru buldum: Yani, gerçeklikle ilgili kaygınız çok değerli ama ne kadar teknoloji şirketi de olsa Meta, aslında, çok büyük bir reklamcılık şirketi ve reklamcılığın doğasında var olan bir medya şirketi, evet, çok önemli ve gerçekliği biraz eğretilerek sunmak aslında burada başarı. Yani, sonuçta, Meta para kazanmak istiyor, o yüzden var yani kâr amacı gütmeyen bir kuruluş değil ve tüm medya devlerinde olduğu gibi, tüm medya kuruluşlarında reklamcılık alanında aslında bütün bunlar anlam da kaybediyor. Yani, “medya” dediğimiz zaman bu aracılık faaliyetinden aslında söz ediyor muyuz? Herkesin, bizzat kendisinin gazeteci olduğu ve bu alanın dönüştüğü bir şeyi yaşıyoruz. Ama tam da bu noktada, işte, şirketin hedefi hiçbir zaman yüzde yüz çok gerçeklik olamaz. Bu çelişkiyi de kabul edip bunun üzerinden konuşmak lazım. Yani, herkes çok mutlu olduğu, gerçeği eğretildiği bir deneyimini bu sosyal alanlarda paylaşıyor ki “metaverse” geldiği zaman, daha da yayıldığı zaman, orada bizim gerçeklikte var olan fiziksel görünümümüzün dışında görünömler oluşturunca -çünkü Sayın Zuckerberg’in Meta tanıtımında bu da vardı- iş bambaşka bir hâl alacak.

Toparlamam gerekirse, gerçeklik hassasiyetiniz çok değerli ama hedefinizin gerçeklik olmadığını biliyoruz ve bu yaptığınız işin doğasına da aykırı.

İkincisi, şirketinizde biraz sosyal bilimlere alan açmanız ve bunun üzerinden paydaş toplantıları yapmanız bugünkü gibi çok değerli olur bu işin geleceğini konuşmak adına.

Son olarak da bir sorum olacak ve bitireceğim, özür diliyorum uzattıysam da. Bizim, Yalova’da Termal diye bir bölgemiz var, otelleriyle meşhur, hepinizi davet ederim. Zaten Meclisimizin de sosyal tesisleri var. Ben, oraya gittiğimde, Facebook’a konum izleme izni vermesem de sadece oraya gittiğimde Facebook uygulamalarının herhangi birini açtığmda, bana oradaki otellerle ilgili bir öneri getirip o reklamların, benim yayın içeriğimde öne çıkması gibi bir algoritma, sizin ürettiğiniz teknolojinin arka planında çalışıyor mu, çalışmıyor mu, bunu merak ediyorum.

Bugün geldiğiniz için, bu güzel atmosferi hep birlikte oluşturduğumuz için de başta Başkanımıza, Komisyon üyelerimize ve sizlere teşekkür ediyorum.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Evet, Ahmet Vekilime teşekkür ederim.

Şimdi söz Deniz Yavuzylmaz Bey’de.

Buyurun.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Değerli Komisyon üyeleri ve Meta şirketi temsilcileri; Komisyonumuza hoş geldiniz.

Benim ilk sorum, yaptığınız, pazarladığınız Meta uygulamalarındaki ana motivasyonunuz nedir? Aynı zamanda, biz, yani Türkiye Cumhuriyeti devleti olarak, hazinesiyle birlikte ne kadar ihracat yaptığı, ne kadar ithalat yaptığı, bütçesinin ne olduğu belli olan bir yapıyı temsil ediyoruz. O nedenle sormak istiyorum, Meta’nın -yani alt şirketleri ayırarak yanıtlayabilirsiniz Facebook, Instagram gibi- dünyada 2019 ve 2020 yıllarındaki cirosu nedir, ne kadardır, kârı ne kadardır, aynı zamanda teknoloji yatırımı ne kadar yapmıştır? Aynı soruyu Türkiye açısından da soruyorum: Türkiye’deki operasyonlarınızla ulaştığınız, elde ettiğiniz 2019 ve 2020 yılı cironuz, kârınız ve teknoloji yatırımınız ne kadardır? Bunu, bu bilgiyi şeffaflık gereği sizden talep ediyorum.

Aynı zamanda, kıymetli ziyaretleriyle toplantıyı onurlandıran Ortadoğu ve Türkiye Kamu Politikaları Direktörüne tekrar hoş geldiniz diyorum. Şimdi, isim itibarıyla görev şöyle, üst başlık şu: “Orta Doğu ve Türkiye Kamu Politikalarından Sorumlu” oysa Orta Doğu ve Türkiye’nin kamu politika sistemi birbirinden çok farklı. Bu başlık altında toplanıyor olması bile aslında Türkiye’nin, Türkiye demokrasisinin, aslında, tarif edildiği yerin çok da isabetli olmadığı görüşündeyim. Bunun tekrar gözden geçirilmesi gerektiğini düşünüyorum.

Diğer bir konu, şimdi, Facebook temsilcileri burada yokken, Meta temsilcileri burada yokken biz Mecliste siyasi partiler olarak pek çok gelişmeyi takip ettik ve aramızda tartıştık. O dönem “Ey Facebook...” diyerek Facebook’u veya şu anda Meta şirketini yerden yere vuran siyasi parti temsilcilerinin yani o gün kaplan kesilen siyasi parti temsilcilerinin bugün çok yumuşak bir dille, âdetâ kedi edasıyla, yani eleştiri getirmekten de imtina ettiklerini görmek gerçekten beni çok şaşırttı.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) – Doğru konuş, onu bir doğru konuş!

ZAFER IŞIK (Bursa) – Kedi bir hayvan, biliyorsun değil mi Sayın Vekilim?

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Şimdi, diğer bir konu şu, yani ben...

ZAFER IŞIK (Bursa) – Sayın Vekil...

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) – Sözü nü geri alırsın Sayın Vekil, öyle bir dil yok.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Söz alıp yanıt verirsiniz, olur mu?

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) – “Kedi” ne demektir ya!

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Bakın, yanıt verme fırsatınız var şu anda, söz alın, yanıt verin.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) – “Kedi” ne demektir ya!

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Arkadaşlar... Arkadaşlar...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Şimdi, diğer bir konu... Ben Facebook’taki bir hatayla ilgili de bir konu ifade etmek istiyorum.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Ben cevap vereceğim, bir dakika...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Burada hepimiz profesyoneliz. (Gürültüler)

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Arkadaşlar, aramızda konuşmayalım, ben Deniz Bey’e cevap vereceğim.

DENİZ YAVUZYLMAZ (Zonguldak) – Facebook’ta “konum işletme” diye bir kısım var ve buraya girdiğimizde, örneğin ben kendi seçim bölgemle ilgili söyleyeyim, Zonguldak’ın 8 tane ilçesi var, bu ilçelerden bir tanesi Devrek ve Çaycuma’da...

ZAFER IŞIK (Bursa) – İlle edep dışına çıkmaktan memnun oluyorsun, değil mi? Edep dışına çıkmayınca konuşma yapamıyorsun.

DENİZ YAVUZYLMAZ (Zonguldak) – ...Facebook’ta konum işletlediğimizde Devrek veya Çaycuma ilçelerini Zonguldak’ın değil, Bolu’nun bir ilçesi olarak gösteriyor. Dolayısıyla, bu da ciddi anlamda, Facebook’ta bu konum bilgisini paylaşmak isteyenler açısından çok dezavantajlı bir duruma yol açıyor. Bu konuyu düzeltmek için Facebook’la bağlantıya geçmeye çalıştık ancak sesimizi duyuramadık. Bu bakımdan, özellikle harita bilgilerini, il sınırlarını, güncel il sınırlarına göre kendisini yeniden güncellemesi gerektiğini düşünüyorum.

Yani onun dışında, tabii, gelecek, dünyanın nereye evrileceği, bu tip uygulamaların daha yaygın olarak mı kullanılacağı, yoksa güncelliğini yitirip de uygulamadan, aslında vatandaşların tercihinin dışında mı kalacağını bilemiyoruz. Yani geçmişte ICQ vardı, MSN vardı -haberleşme veya mesajlaşma siteleri- bunların bugün kullanılmadıklarını görüyoruz ağırlıklı olarak.

O noktada, özellikle gelecek felsefesi üzerinde şu anda bir konuşma yapmayacağım. Ama bu toplantı, mutlaka, teknik yanı da çok önemli bir toplantı. Bana göre, sizlerin de yani Meta şirketi temsilcilerinin de her birinin bu uygulamalarının aslında sınırını tam anlamıyla bilemediği... Çünkü ortada çok büyük bir yapay zekâ var yani belki Garri Kasparov Deep Blue’yla satranç oynuyordu. Yani, aslında, bu yapay zekânın, o teknolojinin gücünün daha ötesinde bir zekâ seviyesine ulaştığını görüyoruz. O nedenle, aslında, siz de sorulara yanıt vermeye çalışırken, şu dakika itibarıyla bile gücünün sınırlarının veya yeteneklerinin sınırlarının nereye ulaştığını tam anlamıyla bilmediğiniz uygulamalarla karşı karşıyasınız, hepimiz karşı karşıyayız. Bununla uyumlu yaşamak durumundayız ve insanların da mümkün olduğunca... İnsanlar olmazsa dünyada bir insan yaşamı da olmaz, bütün bu konuştuklarımız da anlamını yitirir. Bu bakımdan, onların daha güzel bir dünyada, kendilerini ifade edebildikleri bir dünyada yaşamalarına imkân verecek şekilde bir uyumluluğu da yakalamak durumundayız ifade özgürlüğü çerçevesinde.

Diğer taraftan, son olarak söyleyeceğim, içerik kaldırılması noktasında bir grubun çalıştığını ifade ettiniz. Tabii, şöyle, bu, aslında, ülkeden ülkeye, kültürden kültüre çok değişen süreçler de yaratıyor. Yani, bir kültürde hakaret olan bir kelime bir başka ülkede veya o ülkenin bir bölgesinde veya o bölgenin bir şehrinde veya köyünde bir cinayet sebebi olabilecek kadar ağır bir hakaret tanımına girebiliyor. Bu bakımdan hatta aynı zamanda içinde hakaret kelimesi yer almayan üç tane sıralı kelimeyi peş peşe kullandığınızda bu da hakaret olarak kabul edilebiliyor. Dolayısıyla, bu noktada bu tanımlamayı ve filtreyi yapmak oldukça zor. Burada Türkiye’deki gibi, resmî bir Türk Dil Kurumu Sözlüğü gibi bir sözlüğü de baz alıyor musunuz kendinize? Yani İngiltere’nin kullandığı resmî sözlükler diyelim, onlardaki pek çok kavramın karşılığı da farklı, aynı kavramın Türkiye’deki Türk Dil Kurumunun sözlüğündeki karşılığı da farklı. Dolayısıyla işiniz oldukça zor. O nedenle ekipte mutlaka dil bilimcilerin, sosyologların yer alması, resmî baz kabul edebileceğiniz Türk Dil Kurumu Sözlüğü gibi bazı kaynakların olması ve bunu da bence ilan etmeniz, böylece bu dili ve kelimeleri kullanacak vatandaşların kendilerine bu kelimeleri kullanmadan önce “Acaba bir hakaret içerir mi söylediğim, içermez mi, resmî yönden karşılığı nedir?” gibi inceleyebilecekleri bir kaynağı da işaret etmiş olursunuz diyorum.

Tekrar başarılar diliyorum çalışmalarınızda. Yeni dünya vizyonunda Meta şirketi olacak, bunu görüyoruz, Türkiye Cumhuriyeti devleti de bütün kurumlarıyla ve çağdaşlaşan bir gelecekteki yerini bu şirketle birlikte uyumlu çalışmayı hedefleyerek sürdürecektir diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN - Teşekkür ederim.

Karşılıklı polemik olsun istemiyorum fakat Sayın Vekilin burada hangi oturumda “Ey Facebook...” “Ey Twitter...” şeklindeki ifadelerini bir sonraki toplantıda ispata davet ediyorum. Bu sorumluluk makamında oturan bir milletvekilinin Türkiye Büyük Millet Meclisi çatısı altında bu sorumsuz dilini kınıyorum. Artık açık istihbarat diye bir şey var, herkesin sosyal medya hesabından ve kamuoyundan kimin ne söylediği ortada. Bizim hem kamusal alanda hem özel alanda dile getirdiğimiz hem Facebook özelinde hem sosyal ağlar özelindeki eleştirilerimiz, kritiklerimiz bellidir. Bunlar defalarca, müteaddit defa ilan edilmiştir. Bunları ispat etmeye davet ediyorum ve burada karşılıklı yani seviyesi düşük sözlerle de cevap vermiyorum. Yani bunlar çok anlamsız, bir milletvekiline yakışmayan sözler. Bakın, burada demokratik olgunlukla AK PARTİ Grubu var, MHP Grubu var, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu var, İYİ Parti Grubu var. Yani bir milletvekili heyetini... Yani o kelimeyi bile anmıyorum. Siz bu kelimeyi söylerseniz diğerleri de size başka bir sözü söyler.

Şimdi ben sözü Onursal Bey’e veriyorum.

Buyurun.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Ben de sizi kınıyorum.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Burak Bey, buyurun.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Sizin “Seviyesi düşük söz.” dediğiniz şeylere bütün Türkiye şahit olduğu için...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Vekilim, bunlara cevap verdik. Burası kahvehane değil, Zonguldak’taki kiraathane de değil, burası Türkiye Büyük Millet Meclisi.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Saygılı olun!

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Evet, sizi sorumluluk sahibi, dilinizi temiz bir dille...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Zonguldak’la ilgili dikkatli konuşun!

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – ...bir milletvekiline yakışır bir kavram setiyle konuşmaya davet ediyorum.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Zonguldak’la ilgili dikkatli konuşun.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – “Kedi” sözünü de aynen size iade ediyorum. Bu üslup doğru değil. Bakın, burada en başından beri büyük bir olgunlukla herkes, söz alan herkes birbiriyle ilgili o kadar güzel söz söylemişken neden bir grubu, bir siyasi partiyi...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Biz gerçeğin peşindeyiz.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Gerçeğin peşinde, sizi önümüzdeki hafta bu sözlerinizi ispata davet ediyorum. İspat etmezseniz namertsiniz diyeceğim, ispat etmezseniz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Şimdi seviye nereye düştü?

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Seviyeyi siz düşürdünüz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Seviye nereye düştü?

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Burak Bey, buyurun.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Bu nasıl seviyeli bir konuşma?

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Ben size hukuk diliyle ispata davet ediyorum. Aynen iade ediyorum.

Burak Bey, buyurun...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Ben öyle mi söyledim? Özür dileyin.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Buyurun Burak Bey.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Ben bu şekilde mi konuştum? Bir hakaret var mı?

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Sayın Milletvekili, “kedi gibi” sözü baştan aşağıya bir hayvanı anmak suretiyle... Ben de size başka bir şey mi söyleyeyim?

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Size bir yakıştırmayı mı yaptım? Rica ederim. Öyle bir şey mi yaptım?

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Buyurun Burak Bey...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Nasıl anlıyorsunuz?

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Ben sizi -bakın, gazeteci arkadaşlar da burada- bir milletvekiline yakışır bir kavram setiyle, bir hukuksal çerçevede konuşmaya davet ediyorum. Eğer bu kedi gibi konuşanlar, kaplan gibi konuşanlar kimse ispat etmezseniz müfterisiniz diyorum.

Buyurun Burak Bey...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Öyle bir yakıştırmayı ben bir partiye dahi yapar mıyım yani ne demek yani!

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Siz tutanaklara bakın.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Bakın tutanaklara.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Arkadaşlar, tutanakları bir rica edebilir miyiz.

Dinliyoruz, buyurun Burak Bey.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Seviyeyi yerin altına soktunuz.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Buyurun Burak Bey, söz sizin.

BURAK ERBAY (Muğla) – Sayın Başkan, değerli üyeler, çok değerli konuklar; saygıyla selamlıyorum. Konuklarımıza tekrardan “Hoş geldiniz.” demek istiyorum.

Facebook hayatımızda önemli bir yer tutuyor, bunu biliyoruz. Bir o kadar da soru işaretleri var vatandaşın. Bu, şunu gösteriyor. Burada yaşanan süreçten de sohbetten de görüldüğü üzere daha sık belki bir araya gelmemiz gerekiyor süreçleri, daha soru işaretlerini gidermemiz gerektiği gözüküyor. Bu anlamda da birkaç tane soruyu sormak istiyorum hızlıca, vakit de ilerliyor.

Şimdi, birtakım iddialar var. Bu VIP profil kullanıcılarından bahsediliyor, bazı birtakım süzgeçlerden bahsettiniz. Bu VIP kullanıcıların bu süzgeçlerden muaf tutulduğu iddia ediliyor ve bu kişilerin birtakım taciz ve şiddet içerikli paylaşımlar yaptığı ama bu süzgeçlerden bu kişilerin geçmediği iddia ediliyor. Bu konularda bilginize başvurmak istiyoruz.

Onun dışında yine iddialara göre Orta Doğu'daki insan tacirleri ve özellikle birtakım silahlı grupların platformu kendi çıkarları için kullandığı, bu konuda gerekli uyarıların yapıldığı ancak gerekli tedbirlerin alınmadığı söyleniyor. Bu konuda gene bilginize başvurmak istiyoruz.

Bunun dışında az önce de söylediniz, sağlıkla ilgili sunumlarda da birtakım çalışmalar yapıldığı söylendi ancak verilen bilgilere göre, yapılan açıklamalara göre aşı karşıtlığıyla ilgili de Facebook üzerinde ciddi bilgi paylaşımı yapıldığı iddia ediliyor. Bu konuda da gene gerekli tedbirlerin alınmadığı, diğer konularda gösterilen hassasiyetin gösterilmediği söyleniyor. Bu konuda da görüşlerinizi merak ediyoruz.

Yine, şirketin yaşadığı hukuki süreçlerle ilgili olarak birtakım bilgiler var. Daha önce yaşanan bu veri sızıntısıyla ilgili olarak yürütülen hukuki süreçler olduğunu biliyoruz. Özellikle Amerika’da yaşanan bir süreçte 87 milyon kişinin bilgisinin sızdığıyla ilgili bir bilgi ve bu süreçte de bir özür dilendiğini biliyoruz. Bu konuda da Amerika Birleşik Devletleri Federal Ticaret Komisyonu tarafından 5 milyar dolarlık bir ceza kesildiği söyleniyor. Bu ne aşamada, doğru bir bilgi midir, nedir durum? Onu sormak istiyorum.

Menkul kıymetler borsasında 100 milyon dolarlık bir cezadan bahsediyor yine benzer konuyla ilgili, bu ne aşamada? Doğru bilgi midir? Bunu sormak istiyorum.

Yine, Avrupa Birliği’nin WhatsApp’ın satın alma sürecinde yanıltıcı bilgiler verildiği gerekçesiyle 110 milyon euroluk bir cezadan bahsediliyor. Bu konuda ne aşamada durum, onu merak ediyorum.

Yine, Avustralya’da yaşanan bir hukuki süreç var bu veri hırsızlığıyla ilgili. Yaklaşık 529 milyar dolarlık bir dava sürecinin devam ettiğinden bahsediliyor. Bu konu ne aşamada? Gene hukuki süreç devam ediyor mu?

Son olarak da geçen süreçlerde farklı zamanlarda yaşanan uzun süreli kesintilerden bahsediliyor; 2007 senesinde, 2010’da iki saatlik bir kesinti, 2014 senesinde dört saatten uzun süren bir siteye girişle ilgili bir sıkıntı, 2014’de gene aynı şekilde. Değişik zamanlarda bu kesintilerle ilgili olarak kaygı verici bir süreç olarak nitelendiriliyor. Acaba verilerin bu dönemlerde yedeklendiği veya başka bir çalışmanın yapıldığı konusunda da kaygılar var. Bu konuda da bilgi verirsiniz seviniriz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN - Burak Vekilim, teşekkürler, sağ olun.

Şimdi, şöyle yapmıştık, ona devam edelim. 3 soru alıp cevaplar vermiştik. Şimdi kısa kısa... Zaman çok daraldı, soru soracak arkadaşlarımız var. Sezen Hanım tüm sorulara ayrıntılı, yazılı cevaplar, bütün soruları not aldınız zaten, o soruları tutanaklardan takip etmek mümkün, ayrıntılı cevaplar istiyoruz. Şimdi Azzam Bey buradayken bu 3 vekilimizin; Ahmet Büyükgümüş, Deniz Yavuzylmaz, Buray Erbay’ın sorularına beş dakikalık bir kısa cevap verelim, sonra diğer soruları alalım. Zaman kalınca yine devam ederiz, zamanımız var.

FACEBOOK ORTA DOĞU, KUZEY AFRİKA VE TÜRKİYE’DEN SORUMLU DİREKTÖRÜ AZZAM ALAMEDDİN –

(Sunumun bu bölümü yabancı dille yapılmıştır.)

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Çok teşekkür ederim. Biz de sizin “Türkiye’nin çıkarlarını ben de kalbimde taşıyorum.” sözünü aldık başımızın üstüne koyduk. Bu iyi niyet beyanı için teşekkür ederiz.

Şimdi son üç söz Onursal Bey, Tuncay Özkan Bey ve Mustafa Canbey’in.

Onursal Bey, buyurun.

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Ben de “Hoş geldiniz.” diyorum. İş birliğiniz ve olumlu düşünceleriniz için de teşekkür ediyorum sizlere. Cumhuriyet Halk Partisi Bilgi ve İletişim Teknolojilerinden Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı olarak da konuşacağım bir tarafıyla da.

Tabii, “metaverse”ten bahsettiniz, veri güvenliğini kattığımız zaman metrenin içine, algoritmalar... Son dönemde Facebook’un, Instagram’ın ve WhatsApp’ın bir gece çökmesi, 4 Ekim günü. Devamında, tekelleşme tartışmalarına girdiğimiz zaman aslında bunları anlatmaya zaman yetmez.

Ahmet Vekilim “metaverse”yle ilgili bence çok iyi bir tanımlama yaptı. Bu işin, özellikle de henüz dünyadaki sosyal medya platformlarının sorunlarının çözülmemiş olduğunu gördüğümüzde böyle bir evrenin aslında şirketlerin milyarca insanın verisini depoladığı bir havuz hâline geleceğiyle ilgili çekincelerimiz var, ben de o çekincelere katılıyorum ve tekrar başa dönmek istemiyorum. Çok iyi dizayn edilmesi gereken alanlar buralar, burayı vurgulamak istedim.

İkinci aşamada, tabii, Sayın Başkan da konuşmasının başında bahsetti ama bu konuda çok net veri, daha doğrusu net cevaplar alamadığımı görüyorum, belki de teknik bir konu olduğu için. Sayın Başkan veri güvenliği meselesinden, “Cambridge Analytica” konusundan bahsetti, Brexit meselesinden bahsetti. Ve dünyada, Afrika ülkelerinde, Orta Doğu’da, özellikle de bu verilerin kullanıldığı ve aslında hem ticaret tarafının hem de politika tarafının çok sık manipüle edilebilme ihtimali olduğunu konuşuyoruz. Biraz daha veri meselesini ileriye götürdüğümüz zaman Facebook aslında bir data şirketi işin özünde, bir medya şirketi; evet, içeriğiyle, ürettiğiyle. İşte, WhatsApp’yla bakarsanız bir iletişim yapısı, Instagram’a baktığınızda başka bir modu var ama bir data şirketi ve kendine ait bir DNPC de var sanırım, bir “data management” platformu var ve bu platformların da birçok yapıyla entegre edilebildiğini görüyoruz farklı çözümler sebebiyle. Bu da işte Ahmet Vekilimin biraz önce söylediği, işte bir “bluetooth” tetiklemesiyle aslında kendisinin Facebook’ta bir reklamı görmesi gibi sonuçlara sebep olabiliyor. Tabii buraları nasıl düzenlediğinizi merak ediyoruz? Çünkü bu konular yeni konular olduğu için bizim mevzuatımızda ne yazık ki şu an bunları toparlayacak konular yok. Biz de her fırsatta aslında tabii ki dezenformasyon gibi, sosyal medya hakaret suçları gibi, tehlikeli suçlar gibi konuların önemli olduğunu ama bunların biraz uç örnekler olduğunu, özellikle Kişisel Verilerin Korunması Kanunu’yla bunun düzenlenmesi gerektiğini vurguluyoruz. Burada sizin otomasyon çözümlerinizi biraz daha yakından görmek isteriz yani çünkü ciddi otomasyon çözümü düşünceleriniz var ama daha çok nefret suçları üzerine ve katalog suçlar üzerine odaklanılmış olduğunu görüyorum.

Yine, başka bir mesele: 5651 sayılı Kanun düzenlenirken -bundan yaklaşık bir-buçuk yıl önce-Temmuz 2020’de Komisyonumuzun aslında kurulma kararı alınmıştı, keşke o kanununu düzenlerken bu toplantıyı yapabilseydik kanun düzenlenmeden önce. O zaman Çağatay Pekiörür vardı sizin yerinizde Azzam Bey, çok da toplantı yapmıştık ama ne yazık ki o zaman bizim Komisyonumuz hayata geçmemişti, Adalet Komisyonu altında düzenlenmişti bu düzenlemeler. Orada ciddi çekinceler vardı ve iktidarın bazı vaatleri vardı, bunları da size sormak istiyorum. Birincisi, siz ekim ayında temsilcilik kurmak istemediniz, sonrasında ekimden ocağa ne değişti de bir temsilcilik kurma niyetine girdiniz, onu merak ediyorum bir boyutuyla. “Off the record” dediğimiz alanlarda farklı yorumlar yapılıyor, onları da aydınlatmanız gerekir diye düşünüyorum. Neden çekinceleriniz giderildi?

Yine, çok önemli bir konu: O zaman iktidar temsilcileri şunu söylemişti: “Biz bu temsilcilikleri açtırsak Türkiye’de yaşayan binlerce genç istihdam edilecek.” Ben merak ediyorum bu “Madoka” denen şirkette kaç kişi istihdam ediyorsunuz? Bunu çok önemli buluyorum.

Yine, verilerin yerelleştirilmesiyle ilgili çok kesin hükümler vardı, sonra biraz esnetildi. Veri yerelleştirilmesiyle ilgili bir çalışma var mı? Çünkü 5651’in çok önemli hedefleri vardı bize anlatılırken, burasını özellikle merak ediyorum.

Yine, veri meselesinde önemli bir konu: Biraz önce söylediniz, dediniz ki: “Biz kâr amacı güden bir kuruluşuz ve reklamdan kazanıyoruz paramızı.” WhatsApp ne reklam alıyor ne başka bir şey yapıyor. “Bizim verilerimizi satarak mı ayakta duruyor?” diye şunu sormak isterim, bu başlığı da çok önemsiyorum çünkü.

Yine, dezenformasyon meselesi, aslında en önemli meselelerden biri. Dünya ne kadar iklim değişikliğini konuşuyorsa dezenformasyonu da konuşuyor ama ifade özgürlüğü ile dezenformasyon arasında çok ince bir çizgi var. Bu ince çizginin çok iyi yönetilmesi gerekiyor ve Facebook’da bu konuda kendi içinde otomasyon çalışmaları yapıyor, görüyoruz. Yapay zekânınız da geliştiğini görüyoruz çünkü bu bir süreç bunun da farkındayız, NLP tarafıyla yani dil tarafıyla bunun önemli olduğunu biliyoruz ve diğer tarafıyla da gelişmesi gereken bir süreç. Zaten, herhâlde, cezalarla bu süreçleri sonlandırmayız ancak bu süreçleri sıfırlamanın yolu otomasyonunu çok güçlendirmek ve aslında sosyal medya platformlarıyla kişilerin iletişimini de artırmak. Burada da yine bir sorun var: Yine, 5651’in en önemli vaatlerinden biriydi, Türkiye temsilciliği açıldığında hemen ulaşılabilir bir kişi ve orada gerekli çözümü alabilecek... Belli süre kısıtları da var, biliyoruz. Ben sizin Türkiye temsilciliğini Facebook sayfasındaki uzun aramalarım sonucunda buldum, sadece bir firma ismi var, bir de bir adres var başka da bir şey yok; yine diğer kurumlarda da görüyoruz. Bunların kâğıt üstünde kaldığıyla ilgili ciddi bir eleştiri var, birçok kesimden gelen eleştiriler var bu noktada ve hatta temsilcilik kurmanızın o “off the record” denen konunun da biraz burayla, bunların kâğıt üstünde kalmasıyla da ilişkilendirildiğini söyleyenler var. Bu iletişimi sağlayamadığımız sürece... Bize Almanya’daki yasa çok fazla örnek veriliyor ya da diğer noktalar örnek veriliyor ama benim gördüğüm Almanya ile Türkiye arasında 5651’deki temel fark, Almanya sosyal medya platformları ile kullanıcıyı yan yana getirmeyi amaçlarken bizde ise daha çok cezalar üzerinden yine kullanıcının mağdur olduğu bir süreç ortaya çıkmış oluyor. Bir de tabii, bizde içerik kaldırmak için çok fazla kurum var, Türkiye’de 20’den fazla kurum içerik kaldırabilme hakkına sahip bu noktada baktığımızda.

Siz de şunlarla da eleştiriliyorsunuz bir taraftan: Aşı karşıtlığı konusunda yeteri kadar dezenformasyonu engellemediğinizi konuşuyorlar. Yine Washington Post’ta bir makale vardı, Facebook algoritmalarının öfke ve dezenformasyonunu desteklediği söyleniyor. Yine, Wall Street Journal’da bir makale vardı, algoritmalarınızın şeffaf olmadığını söylüyorlar. Bu konuda Türkiye’deki birçok gazeteci ve medya kuruluşunun da hatta uluslararası ayakları olan medya kuruluşlarının, Avrupa Basın Enstitüsünün de bir eleştirisi var; Facebook algoritmalarının bazı haberleri öne çıkardığı, hatta tehlikeli haberleri öne çıkardığı, bazı haberleri de geri planda bıraktığıyla ilgili ciddi eleştirileri var. Buna nasıl bir cevap vereceğinizi özellikle merak ediyorum çünkü algoritmaların şeffaflığı bugün tüm dünyanın konuştuğu bir mesele. Bu arada, bu, sadece Facebook’un meselesi değil, tüm dünyanın konuştuğu bir mesele ama bizim için de çok önemli olduğunu düşünüyorum çünkü buralardan sonrasında “dezenformasyon” başlığı üzerinden de ciddi tartışmalar ortaya çıkıyor ve çeşitli manipülasyonların ortaya çıkabileceği konuşuluyor.

Son olarak aslında Deniz Vekilim de vurgulamaya çalıştı ama Türkiye’nin hangi ligde olduğu noktasında şunu merak ediyorum: Sizin şeffaflık raporlarınız var. Şeffaflık raporlarınızda şunu gördüm ben, en çok içerik kaldırma talebi gelen 4’üncü ülke olarak görüyorum Türkiye’yi, “Sizdeki verilerle teyit eder misiniz?” diye de özellikle merak ediyorum. 2020’de içerik kaldırma talebinde 74.674 kaldırma talebiyle Hindistan 1’inci sırada, 45.217’yle -teyit etmeniz için- Meksika 2’nci sırada, 43.816’yla Fransa 3’üncü sırada, 26.589’la da Türkiye 4’üncü sırada ve Türkiye’de yüzde 46 oranında bir artış olmuş. Bu artışın sebebini de merak ediyorum, son bir yıldaki yeni yasadaki kaynaklı mıdır bu, yoksa başka bir mesele midir? Bunu da biraz daha detaylandırırsanız sevinirim.

Teşekkür ederim tekrar.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Teşekkür ederiz, sorular önemliydi.

Şimdi Tuncay Özkan Bey konuşacak.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Çok teşekkür ederim.

Ozan Bey’i bir sorun nedeniyle çok aradık ama ne şirkete ne şeye... İnşallah, bundan sonra buluruz.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Ozan, hemen bir cebini alalım.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Yok, cebe ulaşmak önemli değil, vatandaşın ulaşamadığı bir yerde... Şirket adresine gidemedik, ulaşamadık.

FACEBOOK TÜRKİYE TÜZEL KİŞİ TEMSİLCİSİ ALİ OZAN KARADUMAN – Platformlarda ulaşılabilir linkler var.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Ozan Bey, sen şöyle desene: “Buyurun sizi, Komisyonunuzu İstanbul’a davet ediyorum, bize iadeiziyarette bulunun.”

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Vatandaş ulaşamıyor, vatandaş mahkeme kararını ulaştıracak ki orada kendisiyle ilgili şeyi... Sen kaldır ama sana ulaşmak mümkün olmazsa... Posta kutusundan ofise döndüğü zaman memnuluk duyacağız.

Hanımefendiyi kutlarım, bunca yıllık kamu tecrübesinden sonra önemli bir çok uluslu şirkete geçmiş, daha iyi ilişkiler kuracaktır.

Azzam Bey, Orta Doğu’dan Avrupa’ya geçtiğinde de inşallah bizimle muhatap olacaktır, o da öyle bir terfiyle bizi sevindirir.

Sorular, sorunlar... Kuantum bilgisayarlar devreye girdiğinde Facebook önlemi almış, yeni para birimiyle ilgili olarak yatırımları yapmış, sanal dünyada hepimiz evimizin hisselerini alacağız, satacağız; beyler kazanacak ama onlardan önce de vardık, onlardan sonra da var olmaya devam edeceğiz.

Ben Türkiye’de en geniş tabanlı ilk örgütlenmeyi yapan, bilgisayar tabanlı siyasal örgütlenmeyi yapan insanlardan biriyim, dünyadaki ilk örneklerden biriyim. “Biz kaç kişiyiz?” diye bir platform kurdum kendi yazılımcılarım, 1 milyon 800 bin kişi dâhil oldu, ellişer kişilik odalarda sohbet odaları da oluşturdum ama sonra kafama vurdular, içeri aldılar beni, içeri alınınca kaldı, bitti; Facebook kuramadım. Sebepleri ortadan kaldırdığımızda öz sermaye yeterliliklerimizle biz de dünyada çok önemli yerlere geliriz, bizim arkadaşlarımız da yaparlar. Önemli olan şey karşılıklı...

Üstelik iyi bir partnerim, 1,5 milyon üyem var, çok takipçim var, müthiş paralar kazandırıyorum size ama ben kazanamıyorum çünkü reklam butonu kapalı bende.

Şimdi, siz paraları kazanıyorsunuz, Azzam Bey bir tek rakam vermedi; Türkiye’de ne kazandı -sordu milletvekilim ama- dünyada ne kazandı, Türkiye’de ne kazandı, ne oluyor, bir tek rakam yok. Şimdi, Sezen Hanım bize onları yazılı olarak iletcek, biz de sizin partnerlerinizle birlikte Türkiye’den ne kazandığınızı, ne olduğunuzu bileceğiz.

Temel sorunuz şu: Ben bir vatandaş olarak bir sorunla karşılaştım, size ulaşmalıyım Türkiye’de, bir ofisiniz olmalı, orada çalışan insanlar olmalı. Mahkeme kararımı ulaştırdığımda sonucu almalıyım. Yani mahkeme kararından daha üst bir yargılama ya da sorgulama merciniz mi var? Yani “Ben Türkiye’deki mahkeme kararını tanımıyorum.” demek gibi bir durumunuz mu var? O zaman niye ben ulaşamıyorum, niye benim arkadaşlarım ulaşamıyor, niye vatandaş ulaşamıyor, mahkeme kararı niye yerine getirilmiyor? Bu, çok önemli bir şey.

Kamu diplomasisini sadece iktidarla yürütmeyeceksiniz inşallah. Bir de demokrasinin muhalefet ayağı var, orada da bekleriz sizi. Sizin kamu tecrübeniz çok ama muhalefet tarafından da bekleriz sizi, görmek isteriz, paylaştıklarınızı bizimle paylaşmanızı isteriz.

Artı, kuantum bilgisayarlar devreye girdiğinde herkesin bir Facebook’u, herkesin bir Twitter’ı, WhatsApp’ı zaten olacak çünkü düşünce hızını çok aşan, belki de bizi yoran bu tempodan bizi kurtaran yeni bir yapıya kavuşacağız; siz yine çok zengin olacaksınız ama biz de özgürleşeceğiz. Bizim özgürlük

alanımızla ilgili çok uluslu şirketlerin kararlarının sınırlandırılması, bizim özgürlüklerimizin önünün açılması ve onların ticari metaya dönüşmemesi bizim ana kaygılarımızdan biri. Benim özgürlüğümü satın alamazsınız ve üstelik bana özgürlük bahsedemezsiniz çünkü ben zaten bu evrende özgür bir birey olarak dünyaya geliyorum ve yaşıyorum. Benim özgürlüklerimin önüne duvar ördüğünüzde veya benim özgürlüklerimi sınırlamaya kalktığınızda o zaman sizinle kavga ederiz. Sizden önce de çok şirket vardı, Rockefeller gibi, bir Rockefeller yasası çıkarırlar Amerika’da... Biz burada ne yaparsak yapalım sizi çok etkilemeyebilir ama oradaki düzenlemeler sizi etkiler ve biz de Amerikan toplumunu etkileyebiliriz, oradaki sağduyulu insanları etkileriz, Avrupa Birliğinde insanları etkileriz ve bizim dâhil olduğumuz Avrupa ligi bu konuda önemli kararlar alabilir çünkü size karşı bizim de birliklerimiz ön plana çıkacak. Biz, sizi destekliyoruz, bir şirket olarak kazanın, verginizi verin, bizim insanlarımızı çalıştırın, istihdam yaratın, üretin. Kazanmanızın önünde herhangi bir engel yok ama bizimle ilişkilerinizde kazancınız oranında çalışan, vergi, şirket statülerine uygun davranışı sizden isteriz. Türkiye Büyük Millet Meclisi, bütün bu sevgi yumağı bileşiminin bir sonucu.

Sizleri selamlıyorum.

Komisyonumuz sizlerin çalışmasının önünde bir engel değil, sizlerin vatandaşla diyalogları noktasında bir düzenleyicidir. Biz, sizden yana değil, halkımızdan yana oluruz ama sizi de koruruz.

Saygılar, sevgiler.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Teşekkürler Vekilim.

Şimdi söz Mustafa Canbey’de.

Mustafa Bey, çok kısa...

Bakın, ya ara vereceğim, bir yarım saat veya birer dakikayla... Azzam Bey’e de zaten yazılı cevap vermesi için söz vereceğim.

Buyurun Mustafa Bey.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) – Ben de “Hoş geldiniz.” diyorum.

Bu “metaverse” kavramıyla alakalı bir iki cümle söylemek istiyorum. Özellikle, son günlerde çok konuşulan, tüm dünyada hızla gündem olan bir kavram. Sanal dünya ile gerçek hayatı birleştirmeye çalışan bir kavram olarak tanımlanıyor ve sistem olarak tanımlanıyor. Tabii, burada bir taraftan zaten insanlar medya süreçleri boyunca... Şimdi, az önce arkadaşlarımız da tanımladılar, Facebook, bir medya şirketi, aslında biraz eğlence şirketi baktığımız zaman, teknoloji şirketi. Bir taraftan, bu gerçekliği bu süreç içerisinde yıllardır insanlar geleneksel medyada sorguluyor idi, şimdi sanal dünya hayatımıza girdikten sonra “gerçeklik” kavramı çok daha fazla tartışılan, konuşulan bir kavram oldu. “Metaverse” kavramıyla birlikte aslında gerçeklik neredeyse yok oluyor yani siz “Gerçekliği korumaya çalışıyoruz.” diyorsunuz ama sanki insanlık her geçen gün gerçeklikten uzaklaşıyor. Bunun şöyle bir altyapısı olduğunu düşünüyorum yani “gerçeklik” dediğiniz şey, akılla ulaşılabilen bir şey ama insanoğlu sadece akılla yaratılmış bir varlık değil, aynı zamanda duygusu olan da bir varlık. O zaman bu akıl, duygular tarafından sürekli olumlu ya da olumsuz yönde etkileniyor. Ben Facebook’un aslında algoritmalarının bunun üzerine kurulu olduğunu düşünüyorum. Şimdi, “metaverse” kavramıyla birlikte de hem bir taraftan gerçeklik yani bir insan var, biyolojik bir insan var ortada, diğer tarafta da insanın duygularını manipüle eden bir sistem olduğunu açıkçası düşünüyorum.

Daha doğrusu, sorum da bu yönde olacak, siz insanoğlunun yani insanın bu duygusunu “metaverse” sistemi içerisinde manipüle eden bir şey mi olacaksınız ya da insanoğlunun duygularını kullanan bir sistem mi bu sistem? Yani gerçekliği korumanın ben açıkçası burada çok mümkün olmadığını

düşünüyorum çünkü insan, tamamıyla akıl ve duygu arasında karmaşık bir sistemin içerisine doğru gidiyor, arkadaşlarımız bunun örneklerini söylediler. Ben sizin buradaki bakış açınızı yani özellikle manipüle edilme noktasındaki Facebook'un etkisini, duyguya olan etkisini merak ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Teşekkürler Mustafa Bey.

İbrahim Bey, iyi niyetine sığınarak kapatacağım.

İBRAHİM ETHEM SEDEF (Yozgat) – Benim ne zaman uzun konuştuğumu gördün?

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Aynen, yok, hiç sen...

Teşekkür ederim İbrahim Bey.

Hazreti Mevlâna dedi ki: “En güzel konuşma, en kısa konuşmadır.”

İBRAHİM ETHEM SEDEF (Yozgat) – Teşekkür ederim.

Hepinize saygılar sunuyorum, Değerli Komisyon üyelerimize.

Sizlere de Meta şirketi yetkililerine de “Hoş geldiniz.” diyorum.

Tabii, birlikte olmaktan da mutluluk duyduk, güzel bir sunum gerçekleştirdiniz. Yani en azından şirket olarak da şiddet, nefret suçlarına gösterdiğiniz hassasiyeti buradan dinlemek bizleri de mutlu etti.

Ben 5651 sayılı Kanun'un çıkmasının aslında güzel şeylere vesile olduğunu buradan görmekten de mutluluk duyuyorum. Tabii, muhalefet alınmasın ama o dönemde “İşte, temsilcilik açarlar mı, açmazlar mı? Efendim, böyle bir şeye gerek var mı, yok mu?” derlerken demek ki o 5651'le birlikte de burada sizlerle birlikte olabilme fırsatını yakaladık.

Ben kısaca hemen sorumu soracağım, şöyle...

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Onlar, 5651'le gelmedi, vardı eskiden beri.

İBRAHİM ETHEM SEDEF (Yozgat) – Şimdi ama en azından burada bir karşılıklı muhatabız. “Elim havada, uzatılı.” dedi Azzam Bey, ben onu aslında önemsiyorum, konuyu çok şeye almıyorum.

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Geçmişte de Çağatay Bey vardı, aynı şekilde bir iletişim vardı.

İBRAHİM ETHEM SEDEF (Yozgat) – Kanuni açıdan bizim ülkemizin de birtakım düşünceleri ve yaptırımları da olacak mutlaka burada. Bir şirket, bir bireyle bile sözleşme imzalayarak, “Kabul ediyorum ve onaylıyorum.” butonunu oraya koyarak eğer bir girişimde bulunuyorsa tabii ki bir şirket buraya geldiğinde de birtakım sözleşmeyi bizimle de imzalamak durumunda kalmalıdır. Yani bu, vergilendirme anlamında da bir suça teşvik olduğunda da karşılıklı kuralların işlemesi anlamında da bence bunun yapılması gerektiğine ben tekrar vurgu yapmak istiyorum.

Bununla birlikte de şirketiniz için ülkemiz, ağ olarak baktığımızda, kullanıcı sayısı oranında baktığımızda, kazanç noktasında baktığımızda ciddi bir potansiyel Türkiye'miz. Bununla birlikte, buraya biraz daha fazla yatırım yapabilme yani bu ne? Teknik personel açısından birazcık daha insanların... Tuncay Bey aslında sorularımın bir kısmını da ortaya koydu, onun için hemen kısa kısa geçeceğim. Daha çabuk ulaşılabilme yani örnek veriyorum, bir öne çıkarma haberiyle ilgili bizim arkadaşlarımız da mesela böyle bir girişimde bulunduğunda bekliyorlar, bekliyorlar bir haber gelecek mi. Gelen haber olumsuz olduğunda kime derdimizi anlatacağımızı da... Aslında, biraz gecikiyoruz, süreler uzuyor. Yani dün yaşadığım bir şey var, işte, Meclis konuşmamı öne çıkarma gibi bir şeyi yapacaklardı arkadaşlar, gece bir mesaj geldi, ret geldi, “Reddedildi.” dedi. Şimdi, benim danışmanım biraz önce yazıyor ki: “Facebook'taki arkadaşlar ulaşabileceğimiz bir telefon numarası gibi bir şey paylaştı mı?

Biz kime derdimizi anlatacağız? Vekilim, sizin Meclisteki konuşmanızı şu an yayınlamıyoruz.” dediler. Yani bunu bir milletvekili olarak bizler yaşıyorsak ekibimizle birlikte, vatandaşların da bireysel anlamda veya işletmelerin de bireysel anlamda bunları yaşadığını da düşünüyorum yani bir işletmeyi düşünün. Bununla ilgili teknik altyapının birazcık daha fazla Türkiye’ye yatırım yapılması... Mesela, bir GSM şirketini düşünün, gece ikide ben bir problem yaşadığımda hemen oranın çağrı merkezindeki insanlarla iletişim kurup o anlık sıkıntıyı çözüyorum ve GSM operatörleriyle çalışırken de kendimi kanunlarla da -yasaklayıcı olarak düşünmeyin bunu Facebook olarak- kanunların olması beni güvende hissettirdiği için ben o GSM şirketiyle çalışmayı da daha güvenli bulduğum için gönlü daha rahat bir şekilde giriyorum o işe, daha fazla çalışıyorum. Aynı şey bankacılıkta da geçerli yani bankacılık biliyorsunuz, hani insanların genelinde bir dolandırıcılık hissiyatı, korkusu vardır ama kredi kartımla ilgili bir mesaj geldiğinde veya bir şey hissettiğimde, anında iletişim kurabilmem, vatandaş olarak da bireysel anlamda da bunu kurabilmem beni daha güvende hissettiriyor. O güvenli olmak da size de daha çok, belki insanların, işletmelerin daha çok katılım sağlamasını ve sizin de ağınızın daha da gelişmesini sağlayacaktır diyorum.

Teknik olarak nasıl bir fazlalaştırma ve yatırım yapacaksınız, onu sormak istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Evet, çok teşekkür ediyorum arkadaşlar.

Bu komisyon kurulduğundan beri Mecliste en çok çalışan komisyon.

Azzam Bey’e teşekkür ediyorum.

Biraz önceki teklifimi demokratik bir biçimde yeniliyorum: İsterseniz bir yarım saat ara verelim, ihtiyaç arası, sonra devam edelim ama arkadaşlar “Bitirelim.” dedi. Önümüzdeki hafta tekrar toplanacağız.

Bugün burada Facebook’un hem Orta Doğu hem Türkiye hem de bölge temsilcileri geldiler. Sorularımıza yazılı olarak cevap veriyoruz ve inşallah, bir kez daha, bu defa belki ucu açık bir şekilde, sabah 09.00’den başlayıp 14.00’e kadar sizleri dinlemek isteriz. Bütün sorularımıza açık cevapları rica ediyoruz.

Ben geldikleri için teşekkür ediyorum.

Çok değerli milletvekillerim, biz Türkiye Büyük Millet Meclisinde bir sorumluluğu yerine getiriyoruz. Tabii ki demokratik olgunlukla bazen sesler de yükselir, tartışmalar da olur; bunun temiz bir dille olması, demokratik rekabetle olması bağlamında ben pozitif şey olarak görüyorum. Toplantımızın ben faydalı olduğunu düşünüyorum.

Komisyonumuzun görüşecek başka bir konusu olmadığından toplantımızı kapatıyorum.

Kapanma Saati: 13.42

